

Școala Bihorului

Revistă pedagogică-culturală

Organ al Asociației învățătorilor din Bihor

C U P R I N S U L :

Școala ca factor de cultură	<i>T. Vășdea prof.</i>
Higiena muncii intelectuale	<i>Pantea Toma inv.</i>
Emoții și sentimente	<i>N. Mircioiu inv.</i>
Importanța Asociației învățătorilor	<i>Elena Lungu inv.</i>
Prinul examen al învățătorilor în fața țării	<i>Oachiș Lazar inv.</i>
Buletinul Oficial al asociației învățătorilor din Bihor	* * *
Buletinul Oficial al băncii populare a în- vățătorilor din Bihor	* * *
Buletinul Oficial al Comitetului Școlar Județean din Bihor	* * *
Buletinul Oficial al Revizoratului Școlar din Oradea	* * *

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
ASOCIAȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR DIN BIHOR.
O R A D E A.

A N U N Ţ !

Se aduce la cunoştinţă D-lor învăţători, că revista pedagogică culturală „Foaia Şcolară” cu data de 1 Aprilie 1937 a trecut în posesiunea Asociaţiei Învăţătorilor din Bihor.

Tot cu aceasta dată Asociaţia Învăţătorilor a în-schimbat titlul revistei în „Şcoala Bihorului”.

Dornici de a avea revista noastră a Asociaţiei Învăţătorilor, rugăm pe toţi D-nii învăţători a lua la cunoştinţă acest anunţ şi a da tot sprijinul pentru dezvoltarea şi propăşirea asestei reviste, care are menirea de a sta la dispoziţia şi serviciul tuturor membrilor Asociaţiei Învăţătorilor.

I. Mărga

preşedintele Asociaţiei
Învăţătorilor din Bihor.

Școala Bihorului

Revistă pedagogică-culturală

Organ al Asociației învățătorilor din Bihor.

Școala ca factor de cultură

Noțiunea de cultură a dat multă bătaie de cap gânditorilor din vremurile mai noi. Tratate întregi caută să o explice și să-i aprofundeze înțelesul. S'au făcut afirmații contradictorii, s'au lansat teorii profesice în legătură cu procesul evolutiv al ei.

Literatura aceasta am sporit-o și noi Români cu opere, dintre care unele vor rămâne, neîndotoș.

La București s'au ținut înainte cu câțiva ani o serie întregă de conferințe, tratând problema culturii și aspectele ei. Se pare însă că cu cât se discută mai mult, cu atât se înțelege mai puțin. Și lucru este explicabil într-o măsură oarecare, pentrucă ideia care e susceptibilă de mai multe interpretări, poate să ducă la un potop de vorbe fără de sfârșit. Și filosofii cam au slăbiciunea discuțiilor inferminabile.

În înțeles popular cultură înseamnă o înmagazinare de cunoștințe. Om cult este acela care știe multe. De fapt sensul e greșit. Nu interesează cât știe, ci cum știe. Nu oricine face paradă de erudiție, poate aspira la acest calificativ, ci numai acela în sufletul căruia cunoștințele au determinat atitudini și au produs deprinderi. Accentul nu cade pe cantitatea cunoștințelor, nici numai pe calitatea lor, ci în special pe acea șlefuire, pe care ele o dau sufletului, în focmai cum se șlefuește diamantul prin propriul său praf. Cultura personală duce la o atitudine originală în fața vieții. Procesul cultural constă prin urmare într-o în-

cadrare a individului în sfera valorilor ideale și în urmă prin depășirea acestei sfere prin creații noi de valori. Aceste creații alcătuiesc cultura instituțională, care se păstrează sub formă de obiceiuri, credințe, datimi, instituții politice religioase, științifice și care exercită un fel de constrângere asupra membrilor societății, asupra modului lor de a gândi și a acționa. Tot acest ansamblu cultural creiază o anumită atmosferă socială, în care omul e menit să trăiască întocmai după cum trăiește paserea în limpezimea văzduhului sau peștele în apa mării.

Domeniul culturii instituționale cuprinde patru mari categorii: știința, arta, morala și religia. Știința prin natura sa este obiectivă, fără coloratură personală sau socială, descăfușată de ambianța locului și a timpului. Celelalte — și în special arta este influențată de anumite condiții, care îi dau un caracter specific. Chiar și religia și morala se resimt de o influență a mediului geografic și istoric. Taine spune că arta este un produs al momentului istoric. Evident, dacă limităm riguros procesul artistic în sensul acesta, atunci originalității, care este calitatea esențială a oricărei manifestări culturale nu-i rămâne posibilitate de afirmare. Procesul cultural e legat, fără îndoială de condiții structurale, înscrise în sufletul națiunii, în spiritul societății din care insul producător de cultură face parte, ele formează însă un cadru larg, în care este lăsat loc pentru libera manifestare a originalității.

Rezultă deci că produsele culturale ca manifestări sufletești atât ale indivizilor cât și ale colectivităților poartă totuși factura spirituală a neamului, din care aceștia fac parte, care sunt doar niște exponenți ai energiei latente naționale.

Ca atare cultura este de esență socială, fiindcă își are de terminatele în adâncurile insondabile ale vieții sociale și naționale și tot prin viața socială se păstrează sub forme obiective. Ea este în acelaș timp și națională. „Prin ideea de cultură, — spune dl Rădulescu Motru, — se înțelege de obicei condițiunile sufletești, în care se desfășoară continuitatea

și propășirea activității spirituale a unui popor". Chiar și geniile cele mai strălucite, cum au fost Shakespeare, Goethe, Leonardo da Vinci, ale căror opere au devenit bunuri universale, au imprimat în munca lor ceva din atmosfera epocii și în special din spiritul naționalității lor.

Aceasta, pentru că națiunea nu e o ficțiune cum vor să creadă unii, ci este o realitate biologică, bazată pe legi naturale și în acelaș timp o realitate psihologică. Suntem legați de neamul nostru prin vocea sângelui și prin conștiința în care s'au resfrânt și s'au topit străfulgerările de conștiință, agerimile de inteligență și bogăția sufletească ale moșilor și strămoșilor noștri.

Între naționalitate și cultură există un raport de reciprocitate. „Naționalitatea este puterea creatoare a culturii umane, cultura este puterea creatoare a naționalității”, afirmă d-l A. C. Cuza. O națiune nu are alt sens a vieții decât ca producătoare de cultură și nici nu se poate menține și păstra, de cât prin tradiția culturală a sa, prin acea înlanțuire de produse spirituale care îi alcătuiesc nervul vital și-i dau individualitatea.

Popoarele care nu contribuie cu nici un produs cultural specific la formarea patriotismului culturii umane, n'au istorie și mai curând sau mai târziu sunt înghițite de masa altor popoare, ca unele care n'au caractere distincte, prin care să-și afirme existența lor. Deci orice națiune care tinde să-și păstreze ființa, nizește să-și cultive și actualizeze energiile latente din care răsar apoi florile culturii. Din cele spuse mai sus reiese clar rolul important ce-l are școala ca instituție de cultură, mai ales aci în Bihor unde noi Românii trăim alături de o populație minoritară care până mai ieri era pe cale să ne desorganizeze etnicul, și în apropiere de graniță prin care se strecoară sub influențe străine. Ea trebuie să fie mai presus de toate națională. În aceeași măsură își va îndeplini misiunea ei culturală în care va stărui fără abatere pe făgașul creat al spiritualității neamului nostru învățând pe elev să pătrundă alături de slova cărții,

bogația de simțire, de credință, de suflet românesc. Nu cunoștințe multe care îngreuiază ca un balast memoria ci cunoștințe temeinice care să fie asimilate organic prin strânsa lor legătură cu condițiile de viață ale elevului și care să se grezeze pe capitolul de înțelegere și de simțire românească a lui. Cunoștințele care intră în deprinderile omului, care le fructifică, sunt cunoștințe de folos. Ele formează armatura de viață a lui. Acele care n'au legătură cu viața și nici adeziune cu structura sufletească a celui care le însușește, sunt semințe sterpe care nu valorifică nimic.

Școala ca factor de cultură trebuie să fie o fântână de apă vie. Ea trebuie să se ofere elevilor ca o trebuință organică pentru a le satisface setea sufletească nu ca o doctorie amară care constituie un paleativ. Când ea reușește să le suscite setea de cultură (tot savanțlăcul metodelor de predare, care produce afăta suparare biștelor învățători la examene, devine aproape de prisos pentru că atunci când ești într'adevăr înșefat și totuna dacă bei din pahar de cristal, din olul crișmelei sau chiar din pumni.

Rolul școlii primare este să facă un început de integrare a indivizilor în spiritul culturii naționale. Alături de însușirea elementelor culturii generale care fiind cuprinse în știință au caracter impersonal și obiectiv, cum ar fi cunoștințe de calcul de orientare și prevedere pentru practica vieții, ea trebuie să-l învețe pe elev să simtă toată duiosia doinei românești toată măestria artei rurale, tot fălcul datinilor și obiceiurilor noastre și toată frumusețea sufletului românesc în sinteza lui vie și creatoare de viață.

În felul acesta ea stătornicește neamul în granițele lui spirituale, înțocmai dupăcum armata îi apără granițele materiale.

Prof. **Todor Vâjdea**

Higiiena muncii intelectuale

Pedagogia veche, prin faptul că nu este bazată pe o psihologie creată de nevoile școlii — care pe acele vremuri încă nu era publicată — nu consacra nici măcar o pagină oboseii. Pe lângă aceasta, pedagogia trecutului mai comitea greșala greșala de neiertat de a fixa numai programul, cantitatea de cunoștinți, fără măcar ași pune întrebarea dacă acel program, poate sau nu fi asimilat de puterile psihice ale copilului.

Astăzi, problema oboseii capătă din ce în ce mai multă lumină, ba într-o oarecare măsură, a fost soluționată; rămâne însă pentru viitor ca rezultatele cercetărilor noi, să fie pe deplin puse în practică spre folosul real al școlii. Psihologii străini, cât și ai noștri caută să descopere condițiile în cari se produce oboseala, cât și împrejurările în cari se manifestă.

Știm că atenția nu este o putere sufletească care, odată fixată asupra unui lucru, să dureze mai multă vreme, ci ea este formată din momente de atenție succesive și pentru acest fapt necesită o consumare de energie, care produce oboseala. Oboseala se manifestă atât în domeniul psihic cât și în cel fizic, cu alte cuvinte, ea îmbracă întreaga noastră ființă. Oboseala psihică aduce pe cea fizică și viceversa, ceea ce dovedește corelația noastră psiho-fizică. Aspectul vădit al oboseii în domeniul psihic se manifestă prin slăbirea puterii de a pricepe, de a judeca, se micșorează puterea de atenție iar materialul adunat de simțuri nu poate fi perceput. În fizic, oboseala se traduce prin căscat, prin moleșală generală a organismului, iar pentru că sângele nu circulă normal, de cele mai multe ori respectivul este palid.

Experiențele făcute până în prezent asupra oboseii, au stabilit un mănunchiu de adevăruri, nesoco-

tirea cărora influențează în rău asupra școlii. Prin metodele de cercetare ce ne stau la îndemână, putem fiecare din noi să ne identificăm asupra efortului de muncă psihică a clasei noastre. Vom observa că toate experiențele converg către același adevăr, micșorarea puterii de muncă din cauza oboselii. Se mai constată că unele funcțiuni organice sufer schimbări vădite sub influența oboselii. Așa sensibilitatea pielii descrește, forța mușchiiului scade, sensibilitatea la durere crește. Este lucru stabilit de multă vreme că în epocile de creștere fizică (13—14; 16 ani) copilul obosește mai repede și acest lucru este explicabil, pentru că o bună parte din energie se cheltuiește în direcția creșterii. Băieții obosec mai repede decât fetele, deoarece acestea din urmă, din punct de vedere intelectual sunt mai înaintate. La muncă egală, cel inteligent obosește mai puțin. Și aici însă ca oriunde găsim o mulțime de diferențe individuale; sunt tipuri de muncă individuale crescânde, descrescânde, etc. Dimineata copilul recreat — somnul fiind odihna completă — muncește mai ușor ca după masă, când activitatea digestivă mai pronunțată împiedecă jocul activității cerebrale. Este mult adevăr în proverbul latin: »*Plenus venter non studet libenter.*» Când ești deprins cu o muncă, aceasta un produce așa mare oboseală, ca atunci când o faci pentru primadață. Din acest adevăr desprindem învățământul că la începutul anului ca și după oricare altă vacanță mai scurtă, să nu forțăm pe elev prea brusc. Din lipsa deprinderii, lumea se observă o oarecare stângăcie intelectuală, iar în prima oră de clasă, să nu punem obiectul cel mai greu. Nu mai vorbim de școlarii începători cari trebuiesc introduși în muncă pe încetul cu încetul, cu un oarecare tact, prin joc, prezentându-le chestiuni ușoare și sub formă atrăgătoare. Și aci se dovedește, că interesul este problema capitală, e pârghia învățământului. Ceeace nu-i în legătură cu viața instinctivă a copilului, obosește mai repede. La anumite epoci din viața individului, apar diferite interese cari se pot descoperi prin joc, în compuneri libere, povestiri, desemn, etc. Aceste ocazii nu trebuiesc scăpate, ci canalizate în direcția învățământului. Cu cât ne vom

stării să facem învățământul mai plăcut, cu atât va fi mai ușor.

Biologia ne învață că, sângele întotdeauna năvălește în acea parte a organismului unde se produce efort mai mare. Și cum în școala noastră cu exces de intelectualism, se lucrează mai mult cu crecreul, sângele va merge la cap. Prin poziția sa, corpul trebuie să favorizeze aceasta. De multeori, când cetim stăm plecați într'o parte sau alta, ne aruncăm pe un fotoliu, ba chiar ne culcăm și acestea toate le facem involuntar pentru motivul de mai înainte. Când deci elevii în bănci au alte poziții decât cele ale sfinților din icoane, nu e pedagogic a-i certa că și ei o fac aceasta instinctiv, cerut de favorizarea circulației. Statul în picioare obosește, de ce atunci la oboseala produsă de cetit să adăugăm și cea a statului în picioare? Niciodată când cetim noi acasă nu stăm în picioare, ba nici când cetim în clasă în fața copiilor nu stăm, ci de cele mai multe ori stăm pe 'o bancă sau la catedră. Azi, noi tindem să apropiem școala de familie, să facem ca nimic din ea să nu i se pară copilului silit. Regimul alimentar vegetal favorizează munca intelectuală iar alcoolul maschează pentru moment oboseala, în general însă, el micșorează puterea de muncă. Nu toate obiectele de studiu oboresc la fel: obiectele pentru cari elevii au predilecție, par mai ușoare.

Sigur numai cunoscând și luând în considerare aceste adevăruri elementare dar de importanță capitală, ne vom putea întocmi orar pedagogic, vom ști cum să ne formăm unitatea de metodă după puterea de muncă a clasei. Populația noastră școlară, mai ales dela sate, din punct de vedere al vigoării fizice, lasă foarte mult de dorit. Zilnic vezi copii galbeni la față, polizi, cât se poate de prost îmbrăcați, a căror capacitate de muncă nu trage mult la balanță. Acestor copii cu puterile mai mult decât slăbite, ce nu pot fi decât puțin timp cu atenția încordată, ești obligat să predai cantitatea de cunoștinți pretioasă de programa analitică, dela care nu te poți abate fără a suferi consecințele legii. Programa noastră mai are inconvenientul de a fi prea încărcată și imitând învățământul din Apus, nu ține cont de elementul autohton.

Dar oricât de puține ar fi rezultatele la cari s'a ajuns cu privire la igiena muncii intelectuale, e adevărat că trebuie să ne dea mai mult de gândit decât mijloacele disciplinare luate în pripă. Să nu uităm în momentul când suntem în școală că avem mare răspundere față de generațiile, cari au să ne urmeze. Mai ales în besna nesiguranței ce plutește asupra Europei, avem nevoie de cetățeni sănătoși, robuști și plini de vigoare fizică. Când intrăm în clasă să ne punem câteva întrebări. Pot oare copiii să facă ceea ce le prețindem noi, fără a le vătăma sănătatea? Nu facem exces în darea temelor pentru acasă? Figurile de atenție ale copiilor corespund totdeauna realității? Nu cumva răspunsurile copiilor sunt prea scump plătite? Decât graba în căpătarea cunoștințelor e mai recomandabilă încetineala prin exerciții repetate. Excesul de muncă intelectuală poate avea urmări grave. Oricât de mult am ținea să ajungem un scop, să avem în considerație forțele fragede ale vlăstarelor ce ne sunt încredințate.

Cunoașterea puterii de muncă a copiilor, precum și aplicarea igienei intelectuale, sunt chestiuni ce ni se cer pentru complectarea cât mai pedagogic a fișelor individuale.

Pantea Toma

Emoții și sentimente

(Norme de urmat, pentru dezvoltarea sentimentelor)

Ori ce simțire de culoare, de sunet de miros etc.; reprezentarea păstrată după o simțire trecută, atenția care întărește intuiția simțurilor, memoria, viața afectivă, actele de voință etc.; toate acestea, nu pot exista ca fapte sufletești, decât întru cât sunt convergente spre unitatea unui eu.

Eul are trei funcțiuni fundamentale: inteligență, voință și afect. Fiecare din noi, are la un moment dat, o atitudine intelectuală, afectivă sau valitională. Deși toate faptele de conștiință sunt în legătură cu eul, totuși nu sunt toate în acelaș fel. Așa de pildă, când observăm un lucru extern, spre a-l înțelege, a-l întui, legătura acestui lucru cu eul nostru se simte în mod deosebit, mai ales când intuiția lucrului acesta este așteptată: nu se simte însă ca ceva la care conștiința nu poate să reziste sau în așa fel, ca la un moment voit să nu poată rupe legătura și să se îndrepte asupra altui lucru sau, pur și simplu, să întrerupă continuarea procesului de intuire. Din contră, cu cât căutăm să pătrundem mai adânc în firea lucrului și aceasta o facem prin atenție, cu atât legătura acestuia cu eul, aproape că dispare. Incepem să simțim intuiția acestuia ca o înfățișare streină, opusă nouă. Iată prin urmare că atenția ne completează intuiția și ne separă de ea (o obiectivează).

Dacă simțim însă o plăcere, legătura acestei plăceri cu eul nostru este dela început irezistibilă pentru conștiință. Nu putem simți o plăcere, fără ca în acelaș timp să nu simțim părtași la ea și eul nostru. Prin atenție, intuiția lucrului se obiectivează, pe când

plăcerea din contră, se confundă mai mult cu obiectivitatea eului.

Observăm deci, că eul are aparența unui pendul ce oscilează între două stări de intensitate opusă: a) uneori el devine abia perceptibil, când atenția îl duce spre intuiții deplin obiective; b) și alte ori este factor determinant în faptele de conștiință emoțivă.

Plăcerea e în tot sufletul. La fel neplăcerea, frica, iubirea, mila, antipatia, ura, neliniștea, supărarea, rușinea, gelozia, îngâmfarea, ambiția, venerația etc.; cu un cuvânt, tot ceiace numim, când emoții, când afecțiuni, când sentimente.

Emoțiile au tendințe de a se penetra între ele, în mod așa de intim, încât nu ajungem niciodată să le avem în grupe, izolate. W. James, leagă origina lor de viața instinctelor. W. Bechterev le localizează în centrii subcorticali. (thalamus) adică le consideră anterioare intuițiilor conștiente.

Ele și când se produc din memorie, au caracterul lor original, par adică, totdeauna în actualitate. Amintirea unei scene de spaimă ne face să trăim spaima în același fel. Emoțiile au în câmpul conștiinței o polaritate antagonistă. De pildă, neplăcerea suprimă plăcerea; frica, curajul; simpatia, antipatia. Fiecare emoție, odată ce este intrată în câmpul conștiinței tinde să umplă întreg sufletul; radiază, cum zice Ribot. Și pe când senzația, intuiția și toate stările intelectuale se pot deslipi oare cum de eu, emoțiile rămân strâns legate de atitudinile acestuia. De altfel, emoția, după cum arată însăși cuvântul, (dela latinescul *movea*, *motus*) vedă în mod limpede ideea de mișcare a sufletului. Se și spune: „Starea tristă în care l-am văzut, m'a mișcat până la lacrimi”.

În înțeles special, emoții sunt fapte de conștiință, care răspund la atitudinile primitive ale eului. (Sbârțirea părului, tremur etc.).

Faptele de conștiință, care răspund la atitudini mai complicate ale eului, le numim sentimente, afecțiuni dispozițiuni; iar când iau un caracter patologic, le numim pasiuni, patimi sau fobii. Diferența între emoții propriu zise și sentimente, s'ar putea defini

astfel: *emoțiile sunt ieșite din atitudinile rezezi, desorganizate, pe care le ia eul față de excitațiile brusce și intense*; (De ex. un om fricos, în fața unui lup) pe când *sentimentele sunt ieșite din atitudinile organizate, pe care față de excitații similare, le-a putut câștiga eul prin disciplinarea reacțiilor sale.* (Sentimentul de melancolie al unui om suferind, sau sărac și cu familie grea, care se dă învins: aci avem atitudinea organizată a sentimentului de tristețe). Sentimentul de iubire de exemplu, iese din organizarea a o mulțime de reacțiuni ale eului sub sfăpânirea unei atitudini centrelor de atracție spre persoana iubită. El e un fel de cristalizare a sufletului celui ce iubește în jurul persoanei iubite, cristalizare durabilă și de conținut foarte complex.

Cu un cuvânt, sentimentul este o emoție trecută din planul vieții intuitive într'un plan mai ridicat, în care își pierde intensitatea, dar în schimb își mărește durata și bogăția conținutului. Așa de exemplu, din emoțiile pe cari le dezvoltă viața de familie, avem cu timpul sentimentele de patrie și de solidaritate socială; din egoism și vanitate, sentimente de demnitate morală (C. R. Motru*).

Emoțiile sunt în legătură directă cu eul și nu cu excitațiile externe. Ele primesc influența acestora, numai sub forma pe care le-o dă eul. Așa se explică de ce o excitație repetată în aceleași condițiuni de intensitate, durată și poziție, nu este urmată de acelaș fel de emoție, dacă dispoziția sufletească a celui ce simte emoția nu este aceeași.

Excitațiile cari interesează eul, înlesnindu-i totalizare actelor de conștiință prin armonii de ritm și forme: ori lărgindu-i orizontul mediului social prin creiere de ideal; ori dându-i liniștea senină a încrederii în sine și a credinței în divinitate, sunt valori de cari eul leagă atitudini, iar conștiința emoții. Aceste emoții susținute prin urmărirea unor valori externe se numesc sentimente superioare. În rândul lor, avem sentimentele estetice, morale și religioase. În conștiință nu putem avea decât un sentiment, nu mai multe: aici pot fi până la 7—8. Funcția afectivă dinamizează

* C. R. Motru: Curs de psihologie (cap. VII. Emoția).

viața sufletească. Atitudinea intelectuală se poate susține foarte bine pe afect, iar atenția crește în măsura intensității acesteia; când însă, afectul devine emoție, atenția e sdruncinată. (Dr. N. Apostolescu*) Afectul sau sentimentul stabilește cel mai strâns raport între atitudinea intelectuală și cea volitională, din această cauză, valoarea lui are o deosebită importanță în cristalizarea caracterelor morale.

Și copii, până la pubertate, sentimentul evoluează în jurul egoismului, căci altruismul copiilor este interesat, fiind un fel de generalizare mai restrânsă sau mai largă a egoismului. În perioada școlară, 7—12 ani, copilul afirmă și sentimente superioare, însoțindu-le de judecată, de motivație, ceea ce le dă un aspect emoțional asemănător cu al adultului; aceasta este însă numai o inițiere în viața afectivă superioară, căci puterea e încă tot de partea vieții afective sensoriale și utilitare. În această perioadă, copilul servește între legea morală și interesul propriu. Depinde de educator ca acum să triumfe omenia sau animalitatea. Sentimentul care face posibilă educația egoismului spre altruism, este simpatia.

Moralitatea copiilor este utilitară și spontană, nu idealistă și reflectată. Copilul evoluează însă spre moralitate, fiindcă el se naște cu două tendințe spontane: individualism și colectivism. „Eul lui dela început e personal și social” (spune Baldwin). Pentru formarea caracterului moral, trebuie dezvoltate sentimente morale.

Sentimentul se dezvoltă pe baza a două legi: a transferului și a iradiațiunii. Proprietatea afectului de a fi trăit printr-un fel de contaminare, este transferul. Așa de pildă: de o ființă nenorocită nu ne putem apropia sufletește dacă nu avem puterea transferului. Prin transfer, putem trăi sentimente superioare din artă, din poezie, pictură etc. Trăindu-le ne înnobilăm. Dacă simpatizăm o personalitate educată, ne înnobilăm trăind-o. Corespondența dintre starea noastră sfile-

*) Dr. N. Apostolescu. Funcțiunile care intră în unitatea sufletască și raportul dintre ele (conținutul) rozită la cursurile învățătorilor dala Lipova).

tească și lucruri, aduce inobilarea sufletului nostru. *Educația va căuta să găsească posibilitățile de trăire a acestor situații de inobilare.* Prin iradiatione, sentimentele pe care subiectul le are față de o ființă scumpă, le împrumută și ființei cu care vine în legătură. În acest fel, ființa scumpă, poate să împrumute din valoarea ei și să exercite o esență de valoare sentimentului nostru. *În această privință, personalitatea educatorului poate realiza foarte mult, dacă a știut să-și câștige dragostea elevilor.* În ambele cazuri, transfer și iradiatione, avem de-a face cu trăiri succesive ce se exercită prin proprie exercitare. (Dr. N. Apostolescu) Iată prin urmare că *sentimentul nu se dezvoltă prin cunoștințe, ci prin trăire. Voină să dezvoltăm sentimentul vom provoca sentiment. El trebuie trăit.* Prin trăirea succesivă a sentimentului de milă, copilul își va dezvolta sentimentul milei. Prin trăirea sentimentului de revelație divină își va dezvolta sentimentul religios, s. a. m. d. Sentimentul caracterizându-se, prin unitate, la un moment dat, el cuprinde întreaga conștiință a noastră. Din această cauză, ori ce lecție care cuprinde un sentiment anumit, trebuie făcută întreagă. Fragmentând-o, ne adresăm intelectului și lecția și pierde din valoarea ei educativă.

În consecință, vom căuta că la orice lecție, să ne dăm seama de sentimentul ce-l conține și să-i respectăm unitatea. Dacă la istorie sau religie am isbutit ca la un moment dat să provocăm un sentiment, ne vom opri puțin, lăsând posibilitatea acestui sentiment să răscolească adânc sufletele copiilor și să le pătrundă. Sunt și anumite lecții de citire sau memorizare cu conținut moral; în asemenea cazuri, nu vom urmări maxima, ci trăirea sentimentului moral. Tot în același scop, vom conduce pe copiii în situații materiale mai bune, să trăiască sufletește și suferințele celor oropsiți de soartă, cultivând în felul acesta sentimente de milă și iubire de aproapele.

N. Micrițoiu

inv. la școala de aplicatie, după lângă
școala normală de băieți Iosif Vulcan

Importanța Asociațiunii Invățătorilor

**Conferință ținută într-una din adunările generale
ale asociației inv. din Bihor**

Ideea de asociere a diferitelor elemente omogene, pentru lupta de existență, prosperare și perfecționare, a format de un timp încoace, un puternic curent în toate tagmele profesionale. În acest curent nou al omenirii, școala are desigur, un rol foarte însemnat, căci: *»Școala e propășirea, nădejdea și gloria lumii»* zice Edmondo de Amicis!

Înainteșii noștri, dascălii timpurilor de odinioară, au luptat mult pentru infiriparea acestei idei de asociere și în tagma dascălească. Și cu toată vitregia timpurilor de atunci, întrunindu-se în vechile „Reuniuni Invățătorești” cu forțe unite au reușit a lupta împreună și a ține piept tuturor neajunsurilor, cari atunci erau multe și grele. Se încurajau și se călăuzeau reciproc pentru susținerea și ridicarea prestigiului școlii române și a corpului didactic. Luptele lor erau mari și grele, dar hotărâți din fire se avântau fără șovăire pentru atingerea idealului lor comun. Și dacă prin munca lor de atunci, n'au putut forma o puternică și adevărată asociație, n'a fost vina lor, ci a împrejurărilor grele în cari ei munciau.

Evocând timpurile trecute, nu putem decât să fim recunoscători înainteșilor noștri, pentru începuturile laudabile de organizațiune profesională.

Îngălbenitele pagini ale revistelor școlare românești din timpurile apuse — pe cari cu sfîntenie le răsfoiesc din când în când — ne reamintesc figurile brave ale dascălilor hotărâți de altădată și nenumă-

rate suferinți prin cari au trecut ei și școala românească. Analizând acest trist trecut și comparându-l cu prezentul, ni se pune întrebarea: dacă atunci, în acele vremuri grele când toate mișcările dascălului român erau supuse sub strictul control al regimului dominant, înaintașii noștri au știut a propaga și susține ideea de asociere în tagma inv., ideie născută dintr-o adevărată necesitate de cooperare intelectuală și profesională, oare acum, când această ideie numai este o simplă idee, ci un fapt împlinit, tendința de a sprijini ecest fapt, n'ar trebui să găsească un puternic ecou în sufletul învățătorului român, liber și modern de azi?!

Și dacă membrii vechilor «Reuniuni Invățăto-rești» cu toate că nu aveau nici măcar libertatea de a-și desfășura în voie munca lor, și-au avut totuș idealul lor de luptă pentru înaintare, potrivit cu concepția timpurilor de atunci; oare astăzi când spiritul vremii ne impune un ideal de muncă mai sublim, după cum ni-o cere nouă concepție a organismului social, n'ar trebui să ne însufletească și mai mult dorul de înaintare și perfecționare?! Desigur că da!

Toată omenirea a trecut și trece mereu prin anumite faze de evoluțiune culturală — bine înțeles în spre mai bine — și având în vedere aceste faze, să ne strângem și noi rândurile și să muncim în comun pentru binele și prosperarea membrilor corpului didactic și al școlii în conformitate cu cerințele timpului în care trăim și după cum ne cer interesele de viață ale neamului nostru românesc. Astfel ni se va deschide un vast câmp pentru a ne desfășura munca noastră cinstită și desinteresată, care astăzi nu mai este stânjenită în desfășurarea ei.

Învățătorul, în rolul său de educator, mai mult ca ori care profesionist, are nevoie de permanentă perfecționare, pe care școala singură n'a fost în stare să i-o dea în deajuns. Opera școlii trebuie deci întărită. Prin utmare el are trebuință de a se instrui mereu prin scrieri, prin citirea serioasă a operelor didactice ale distinșilor scriitori ai vremii. Și mai are trebuință de schimbul reciproc de idei cu colegii săi, de încurajare și călăuzire reciprocă.

Știm cu toții cât de groa și plină de răspunderi este munca învățătorului, căci mulți din noi, aproape toți, vom fi avut, ori poate mai avem încă ocaziunea — mai mult sau mai puțin — să simțim greul muncii noastre. Cunoscând însă sublimul spre care ținteste această sfântă muncă, pe care azi n'o mai depunem pe jertfelnicul altarelor străine, suntem obligați în mod foarte serios, să ne complectăm cât mai temeinic cunoștințele și să ne însușim după posibilitate o cultură solidă generală pedagogică-profesională, potrivită timpului. Să nu ne descurajeze faptul, că și astăzi se mai află indivizi cari nu știu, sau nu vor să știe, să aprecieze munca sinceră și desinteresată a învățătorului. Să mergem înainte, conduși de sublimul nostru ideal și să nu uităm nici odată că prestigiul învățătorului și al școlii, îl vom putea ridica numai prin muncă comună, serioasă, energică și sistematică.

Adevărat că și astăzi, unii membrii ai societății, conduși de materialismul păcătos, își manifestă față de noi desinteresul și chiar desconsiderarea. Și dacă ne și înfristează existența acestor microbi sociali și la noi Români, tocmai acum când am devenit liberi — totuș să nu descurajăm, să nu fim lași, căci lașii nu merită să aibă patrie, mulțumire și fericire: ei să combatem cu energie și perseverență toate molimele. Să ne reamintim că strămoșii noștri nici când n'au fost lași, ci cu bărbăție și curaj au sfidat toate vitregiile sorții, răzbind secole și milenii merou înainte către limanul mântuirii.

Să ne sprijinim, deci din toată inima asociația noastră profesională, infiripată de bravii noștri conducători, care Asociație și-a luat un avânt atât de frumos prin activitatea membrilor ei și să ne unim sorțele a forma din ea o Asociație puternică, solidară și activă care să ne fie mereu călăuza tuturor intereselor noastre, să ne fie făclia luminoasă pe cărarea spinosă, dar sfântă, pe care avem a înainta. Și dacă drepturile noastre consfințite prin lege vor fi atacate ori călcate prin vre-o împrejurare oarecare, să nu mai lăsăm să se creadă că dascălii pot răbda ori și ce și

ori cât fără să se miște! Trebuie să fim conștienți de solidaritatea noastră! Înțelepciunea și prevederea fericiților noștri înaintași ne-au unit și în trecut și bine a fost așa și mai bine fi-va dacă și în viitor vom rămâne și mai strâns uniți în munca și aspirațiunile noastre justificate, căci Doamne, multe mai avem încă de făcut pentru întărirea noastră profesională și a neamului nostru.

Fiind uniți într'o puternică Asociație inv., atât în sus cât și în jos, suntem priviți cu alți ochi, căci numai ca Asociațiune ne putem reprezenta, impune, și validita interesele profesionale.

Spre a ne apropia cât mai mult de acest frumos scop, în primul rând ni se cere nouă, membrilor ei s'o sprijinim din toate puterile, atât moralicește cât și materialicește. Moralicește: Să-i dăm importanța cuvenită, să muncim desinteresat și intensiv în comun.

Intrunirile noastre în ședințe, să ne fie momente mari în viața noastră dascălească și în același timp ele să fie o măreață manifestație națională. Să răspundem la apelul conducătorilor noștri întotdeauna cu prezența, ajutorul și munca noastră. Discuțiunile, schimburile reciproce de idei, să fie la încălțime și să le desfășurăm într'o atmosferă serioasă și demnă! Să nu umilim pe colegele și colegii noștri cu o critică pornită din ură și îngâmfare, ci cu bună voință, să căutăm ca pe lângă părțile slabe, a le arăta și calitățile lucrărilor lor, ca astfel să-i însuflețim la muncă, la din contră le făiem avântul. Să avem în vedere că scopul nostru este: *nu a osândi ci a îndrepta!*

Dar ca Asociația noastră inv. s'o putem susține la nivelul cerut și ca mecanismul ei să funcționeze normal și neîmpedecat, e nevoie să satisfacem cu același entuziasm și înțelegere și altor îndatoriri de ordin mai prozaic, adecă de ordin material.

Să ne plătim cu punctualitate cotizațiile anuale, *să avem organul nostru propriu de publicitate.*

Să întreprindem excursii prin țară, ca să ne cunoaștem atât frații, cât și fiecare colț de țară, bogățiile, trecutul, gloriile și durerile neamului, localitățile memorabile, cari toate ne vor fi prilej de primenire

sufletească, de înaltă abnegațiune și puternic imbold de muncă și rezistență. Să nu uităm, că fără muncă serioasă și fără jertfă, nu se face nici o operă. O participare la adunările Asociației învățărești numai în mod pasiv și de formă, nu numai că ar fi o eschivare, dar ar fi o plagă pentru școală și o adevărată jenă pentru pionierii ei. Nimic astăzi nu-i de pomână, nici chiar pomana! *Respectul și drepturile noastre nu se cerșesc ci se cuceresc prin muncă asiduă, perseverență, simlînță și jertfă!* Fără acest virtuți n'am făcut nimic, căci jelanile și bocetele nesfârșite sunt apanajul habelor și al infirmilor!

Sufletul nostru dăscălesc luat colectiv, este unul și același: indisolubil, ori în care parte de țară ne-am găsi. În decursul carierei mele învățărești, am luat parte la multe adunări învățărești, nu numai din partea locului căruia aparțineam ci și la adunări învă. ale altor ținuturi din țară, chiar și la câteva Congrese Generale. Consider ca o plăcută datorință a mea ca să arat, cari anume idei, sentimente și aspirațiuni intră în patrimoniul sufletului nostru dăscălesc, atunci când e vorba să ne întrunim în adunări învățărești anuale. Iată cari sunt impresiile și convingerile mele, culesse în șirul anilor dela colegele și colegii cari din toate unghiurile unei regiuni se revărsau ca o veselă și dulce dără de lumină caldă și înviorătoare, spre locul de întrunire dăscălescă: De câte ori am luat parte la întruniri învățărești, totdeauna m'a emoționat și electrizat puterea de adeziune colegială, de colaborare și frățească solidaritate; precum și sufletul senin și idealist ce leagă atât de strâns și atât de fericit unul de altul și pe toți împreună cei din tagma noastră de smeriți apostoli ai neamului, căci cu ochii mei sufletești, am văzut că noi dascălii și mai de mult și acuma, așteptăm și așteptăm ziua Adunării Generale, așa cum așteaptă creștinul bun Sfintele Paști, adică Ziua Învierii Domnului...! Și iată de ce: pentru că Adunările Asociației noastre învățărești, sunt pentru noi dascălii adevărate zile de înviere..., de sărbătoare, de înălțare, de refacere, de înviorare și oțelire a sufletelor noastre — nu oboșite — ci numai

însetoșate și inflămânzite după hrana sufletească, după apa cea vie care ne dă viața și puterea de muncă și care apă vie este pentru noi; credința în Dumnezeu, supunerea și dragostea de Tron și Rege, dragostea de neam și țară, însuflețirea și voința de a sluji adevărului, de a combate multele rele ce ne bântuiesc și de a lumina atât tinerele odrasle, și masele largi ale poporului nostru.

Adunările Asociațiilor noastre au atât pentru noi, luminătorii poporului, cât și pentru însuși poporul nostru farmecul, importanța și psihologia lor, căci nu de geaba spune și Sf. Scriptură: „Iată acum, ce e bun sau ce e frumos, decât a petrece frații împreună!”

Adunările Asociațiilor noastre sunt pentru noi un bun stimulent, sunt schinteia care aprinde, încălzește și călăuzește; sunt prilej binevenit ca să ne întâlnim, să ne cunoaștem și să ne înfrățim, *nu numai noi de noi învățătorii, ci ea în același timp să menținem contactul și cu masele largi ale populației noastre în mijlocul căreia venim, ca să aprindem lumina învățăturilor binefăcătoare, să aprindem și alimentăm flăcările iubirii de neam și de țară, ca astfel să sporim întregul nostru tezaur de cultură și tărie națională!*

Adunările noastre Inv. sunt pentru noi scumpe și însemnate momente de elevație, de serioase discuții pentru neconținută perfecționare a căilor și mijloacelor de educațiune și instrucțiune a generațiilor viitoare, *sunt prilej de cimentare a solidarității și unificării noastre sufletești și profesionale.*

Adunările Asociației noastre inv. conduse conform criteriilor depuse în Statutele ei, sunt și trebuie să fie talizmanul vieții noastre: *trebuie să ne fie izvor sacru de înaltă inspirație a sufletelor noastre de apostoli și luptători, din cari suflete să se facă astăzi, mai ales aici la granița țării, tot atâtea cetăți de granit, de vigoarea cărora ori ce tentații dușmane să se frângă!*

Adunările Asociației noastre inv. trebuie să fie același far luminos care după ce ne-a învățat să mun-cim și suferim cu toții pentru înfăptuirea întregirii neamului într'o Românie-Mare, *să ne învețe de acum*

înainte a munci și pentru înfăptuirea unificării noastre sufleteși și mai vărtos pentru a păstra pe veci izbândirea României-Mari, realizată cu atât de uriașe jertfe și după o trudă de veacuri.

Așa am văzut eu, așa am înțeles eu și așa preconizez și de acum înainte: Scopul și Importanța Asociației noastre Invățătorești.

Iar acum să închei cu cuvintele, cari par'că anume pentru noi sunt scrise:

„Ca fiii luminei să umblați că roada luminei va aduce atât pe ceriul vieții noastre, cât și al Națiunii — strălucirea fericirii!“

Elena Lungu

născ. Murgu inv.

Primul examen al învățătorilor în fața țării

Congresul pedagogic, din zilele de 6, 7 și 8 Mai, a fost un examen al învățătorilor, în fața țării. Un examen pe care l au trecut cu bine, după cum spune, cu modestie, D-I D. V. Toni un examen pe care l au trecut în mod strălucit, după cum recunoaște D-I Stancu Brădișteanu, secretar general în Ministerul Cultelor și președinte al „Asociației de salariați publici“.

Meritul acestui congres nu stă atât în mulțimea discuțiilor serioase cari s'au făcut, a dezideratelor exprimate sau a moțiunilor votate. Acestea sunt lucruri întrevăzute, banalități arhicunoscute. Meritul său stă în faptul că prin el se inaugurează o nouă eră de organizare și îndrumare a pregătirii viitorilor cetățeni.

„Acest congres, spune D I Ștefănescu-Goangă, însemnează în istoria învățământului nostru o dată foarte importantă, data începutului unei noi organizări a lui. Ramura cea mai vie, a învățământului nostru, s'a dovedit că este a celui primar. Linia de directivă s'a ivit și acum din corpul învățătorilor. Sunt profesor universitar și nu cunosc nici un congres pedagogic al profesorilor

universitari. Am fost profesor secundar și nu cunosc nici aici vre-un congres pedagogic al învățătorilor“.

Ce s'a urmărit prin acest congres? Lămurirea a dat-o D-I Toni. „Ne-am adunat, spune D sa, să dăm țării o dovadă de muncă și forța noastră morală și intelectuală. Ne-am adunat să dăm țării o nouă încredere în puterile ei. N'am făcut un congres de demonstrație, ci. unul de muncă și examinare. Ne-am adunat să dăm țării o nouă reformă a învățământului ei, care nu poate porni din birourile oficiale, ci. din experiența de toate zilele, printr'o atență examinare a chestiunilor, făcută în congrese și adunări. Acest congres este o manifestare a gândirii și experienței noastre. N'avem pretenția, ca el să fie „peatra unghiulară“ în învățământul primar, ci, o contribuție meritorie, la opera organizării școlii și consolidării țării“.

Prin felul cum au știut să disece chestiunile, să le discute și să se pronunțe asupra lor, învățătorii au dat dovada celei mai serioase pregătiri profesionale, a celei mai înalte iubiri de țară și viitorul ei. Au dat dovadă, după cum spune părintele Partenie, că sunt asociația cea mai serioasă, mai puternică, mai solidară și unitară.

În acest congres, care poate fi considerat ca „o răspântie aducătoare de înnoire și frumoase perspective de viitor, o adevărată sărbătoare a școlii și pedagogiei românești; învățătorii și-au spus cuvântul asupra marilor probleme de actualitate ale școlii și pedagogiei românești. S'au ocupat de stadiul în care se află activitatea învățătorimii, față de noile curente și principii de educație a copilului român, care singur trebuie să ne preocupe. Și-au adus contribuția observărilor și experiențelor proprii, strânse zi de zi, cu prilejul muncii pe care sunt chemați să o desfășoare în mijlocul realităților și cu puteri unite s'au străduit să formuleze o cât mai bună organizare a școlii primare românești, potrivită vremii, nouilor principii de educație, nevoilor și aspirațiilor noastre, suflului nostru românesc, dar mai ales, însușirilor și nevoilor firești ale copiilor noștri și posibilităților de realizare.

După 3 zile de ample discuții, în cari și-au spus cuvântul învățătorii din toate colțurile țării, cele 5 secții și-au formulat dezideratele după cum urmează;

1. Școala primară: principii de organizare și programe ei.

„Școala primară are scopul să formeze și să pregătească prin educație și instrucție pe toți fiii patriei, așa fel, ca ei să se

integreze în viața spirituală a neamului românesc și să poată duce o viață superioară în mediul în care trăiesc, potrivit cu aptitudinile și cu puterea lor de dezvoltare.

Pentru atingerea acestui scop se cere :

1. Învățământul să fie efectiv obligator ;

2. Învățământul trebuie să fie complet gratuit, înțelegându-se prin aceasta ca statul să-i pună la dispoziție nu numai forțele educative, dar și mijloacele materiale necesare școlii și copilului.

La baza acestui învățământ vor sta următoarele principii fundamentale :

Educația, instrucția și toate deprinderile viitorului cetățean să se facă în adevăratul spirit românesc.

Învățământul primar să fie acelaș pe întreg cuprinsul țării.

Educația și instrucția acestui învățământ vor dezvolta și întări și sufletele copiilor sentimentele și deprinderile religioase, morale și sociale.

În acțiunea ei, școala va căuta să cunoască individualitățile și să le formeze după puterile lor de dezvoltare, spre a le face cât mai folositoare mediului și neamului.

În toate manifestările ei, școala trebuie să dezvolte spiritul de inițiativă, de activitate, de creație, de cooperare și de solidaritate între fiii patriei.

Prin asfel de acțiune, școala primară va contribui la dezvoltarea și valorificarea energiilor neamului pentru a-i asigura locul ce merită între celelalte popoare.

Organizarea. Învățământul primar va cuprinde următoarele grade : a) Așezăminte pentru educația copiilor mici. b) Școala primară cu durata de 7 ani de studii. c) Pentru continuarea educației și completarea cunoștințelor în legătură cu viața, statul va crea și alte instituțiuni.

Pentru verificarea și adoptarea noilor principii și metode de educație și învățământ se vor crea școli de experimentare, cari vor contribui la promovarea învățământului și la stabilirea unui model de școală românească.

Spre o mai bună funcționare a învățământului, se va reduce numărul de copii pe învățători și se va urmări gruparea elevilor în clase omogene. Nici o școală fără cel puțin două posturi și nici un învățător cu mai mult de 30—35 elevi.

Școlile speciale pentru copiii anormali, mintali și fizicește, prevăzute în actuala lege, să se răspândească în cât mai multe centre ale țării.

Programa. Programa analitică a acestui învățământ să fie potrivită scopului urmărit și adoptată realităților românești. Ea va cuprinde elemente de cultură generală cari vor fi unitare și cunoscute ce se pot desvolta și adopta după cerințele mediului natural și economic. În alcătuirea ei se vor respecta principiile de corelație între cunoștinși, condițiuni psihologice ale copilului și cerințele vieții.

Inzestrarea școlii. Școala primară să fie inzestrată cu tot materialul necesar activității ei pentru educarea și formarea copilului în direcția sănătății, vieții culturale practice și cetățenești (local, mobilier, material didactic, bibliotecă, atelier, farmacie, dispensar, băi, cantină, cooperativă și tot ce mai e necesar pentru bunul mers al ei).

INDRUMARE

Statul să creeze oficii permanente pentru orientarea și îndrumarea învățământului în legătură cu principiile exprimate în aceste deziderate și cu progresele pedagogice. Pentru perpetuarea congreselor noastre pedagogice și pentru perfecționarea lor, Asociația generală a învățătorilor să înființeze un oficiu de studii care să cerceteze diferite probleme, în legătură cu învățământul popular.

II. Învățătorul, pregătirea și perfecționarea lui

„Viitorii învățători și învățătoarele dela școlile de copii mici, să se pregătească și să se gesăvârșească numai în institute speciale și anume:

1. Pregătirea se va face în licee pedagogice, (școli normale) cu opt clase, unde vor fi primiți, prin concurs, absolvenți a patru clase primare, copiii cu ambii părinți de origine etnică română. Liceul pedagogic să aibă două cicluri;

Ciclul întâi, pentru cultura generală, cuprinzând clasa I—VI inclusiv. Se vor putea adăuga, dacă va fi nevoie și alte obiecte.

Ciclul al doilea, cuprinzând clasele VII și a VIII-a pentru pregătirea profesională.

La trecerea din ciclul întâi, în al doilea, să se facă diagnosticarea aptitudinilor, pentru orientarea profesională, ca și la liceele teoretice. Numai cu aptitudini pedagogice să se primească în ciclul al doilea. Ceilalți să poată trece în liceele teoretice sau practice.

În ciclul al doilea, să se primească și absolvenți ai șapte clase, dela liceele teoretice, dovediți că au aptitudini pedagogice.

Liceul pedagogic să nu confere titlul de învățător, ci diplomă pentru bacalaureatul pedagogic.

Pe baza acestei diplome, posesorul să se poată înscrie la orice facultate

Corpul didactic al liceului pedagogic, să fie special pregătit, în școlile normale superioare.

2. Desăvârșirea viitorilor învățători și învățătoare dela școlile de copii mici, să se facă în academiile pedagogice, cari se vor înființa în fiecare centru universitar

Cei cu bacalaureatul pedagogic cari vor să devină învățători sau acele cari vor să devină învățătoare la școlile de copii mici, să fie obligați a urma cursurile academiei pedagogice.

Durata acestor cursuri să fie de 3 sau 4 ani.

Academia pedagogică să confere diploma (licența) pt. învățător. Liceele pedagogice și academiile pedagogice să aibă internat, organizat pe alte baze, pentru a se crea spiritualitatea necesară formării viitorilor învățători.

Învățământul să fie gratuit, atât în liceele pedagogice, cât și în academiile pedagogice.

Actualii învățători și învățătoare dela școlile de copii mici, să fie primiți în academiile pedagogice, în următoarele condițiuni: Cei ce au la bază diploma unei școli normale să fie primiți într'un an preparator, la sfârșitul căruia să dea un examen pentru admitere în academie.

Învățătorii actuali, studenți la facultățile de litere, filozofie sau științe, să fie primiți în academiile fără concurs.

Învățătorii licențiați să fie primiți la academiile, în anul ultim, fără concurs.

Perfecționarea învățătorilor actuali și a celor ce vor ieși din academiile pedagogice, se va face prin :

a) Cursuri de specializare și punerea în curent cu noutățile pedagogice.

b) Cursuri de vacanță pur informative asupra rezultatelor obținute prin aplicarea de noi metode.

c) Cercuri culturale cu o mai bună organizare a ședințelor întime.

d) Congrese pedagogice

e) Biblioteci pedagogice, pe județe, întreținute de stat și autoritățile județene.

f) Excursii în țară și străinătate la școlile unde se desvoltă o activitate pedagogică deosebită.

g) Conferințe generale.

h) Prin participarea la cursurile universitare, după alegerea liberă a învățătorilor, pentru a se informa și documenta.

III. Indrumarea și controlul inv. primar

1. Indrumarea și controlul învățământului primar să se facă de elemente recrutate numai dintre membrii corpului didactic primar, de origine etnică română.

2. Actualele titulaturi ale organelor de control să fie schimbate după cum urmează :

Titlul de sub-revizor școlar, în acela de sub-inspector.

Titlul de revizor școlar, în acela de inspector șc. de județ.

Se vor menține actualele titluri de inspectori școlari de circumscripție și de inspectori școlari generali.

3. Recrutarea organelor de îndrumare și control ale inv. primar, se va face pe bază de concurs, toate posturile libere din control, urmând să fie publicate pentru ocuparea prin concurs. Condițiuni pentru admitere la concurs :

Candidatul să aibă gradul I și să fi servit cel puțin 3 ani la o școală primară rurală.

Să fi avut media 8 (opt) cel puțin la 2 din cele 3 examene (diplomă, definitivat, înaintare).

Să fi desfășurat o deosebită activitate în cercece privește atât învățământul, cât și înființarea sau conducerea unei biblioteci școlare, muzeu școlar, cooperativă școlară, etc.

Să fi desfășurat o deosebită activitate extra-școlară prin înființarea sau conducerea unui cămin cultural, să fi avut cor cu elevii sau adulții, să fi luat parte la toate realizările pe teren cultural, economic, social, etc.

Verificarea acestor condițiuni să fie făcută de o comisiune fixată de minister, comisiune din care să facă parte de drept delegatul Asociației generale a învățătorilor.

Concursul se va ține în fața unei singure comisiuni formată din : un profesor univ. de pedagogie, un profesor de limba și literatura română, un reprezentant al ministerului (inspector general din inv. normal) și un delegat al Asociației generale a învățătorilor.

Prin concurs, candidatul va avea să răspundă la o serie de probe teoretice și alte probe de aplicațiuni practice.

Prin probele teoretice candidatul va face dovadă că posedă o cultură generală și că are o serioasă pregătire profesională.

Tot prin aceste probe se va constata orientarea lui în problemele generale ale școlii românești.

Probele vor fi :

Aprecierea cu notă asupra memoriului de activitate, în urma convorbirii cu candidatul.

O probă scrisă cu un subiect de pedagogie aplicată la realitatea noastră școlară.

O probă orală de pedagogie și legislație școlară

O conf. de o jumătate de oră, cel puțin, cu un subiect din materiile dela oral

O inspecție la o școală primară și o lecție model, la aceeași școală primară.

Să poată folosi o limbă străină (franceză, germană, engleză, italiană).

Concursul să se facă pe baza unui regulament la redactarea căruia să participe și delegatul Asoc. învățătorilor.

Avansarea să se facă după principiul stabilit de legea actuală, pe bază de stagiu, iar stabilitatea, să se facă după un termen de 5 ani într'un grad, în care timp, organul de control să fi dat dovadă de pricăpere, să fi avut o activitate relativă în mod public, printr'o concepție personală și să nu fi suferit nici o pedeapsă".

La secțiunea a IV-a s'a discutat sub prezidenția Doamnei Alexandrescu despre : „Problemele noi ale educației”, iar la secțiunea a V-a despre : „Învățătorul și cultura poporului”, sub prezidenția D-lui Apostol Culea.

Onchiș Lazăr

BULETINUL OFICIAL

al Asociației învățătorilor din Bihor

Nr. 27 | 1937. Societatea muzicală a învățătorilor din București, va sosi în ziua de 28 Mai 1937 în Oradea și în seara acelei zile la ora 21 va da un concert de cântece românești în sala Teatrului Regina Maria.

D-nii învățători sunt rugați a face tot posibilul pentru a participa la acest concert, manifestând și de această dată solidaritatea noastră profesională.

Nr. 28 | 1937. Revista pedagogică-culturală „Foaia Școlară” organ oficial al Comitetului Școlar Județean din Bihor, cu data de 1 Aprilie 1937 a trecut în proprietatea Asociației Învățătorilor din Bihor.

Tot cu această dată și-a schimbat titlul în loc de „Foaia Școlară” în „Școala Bihorului”, sub care titlu va continua să apară în fiecare lună sub conducerea Asociației Învățătorilor din acest județ.

Abonamentul anual pentru membrii corpului didactic primar e 60 lei.

Nr. 29 | 1937. În fiecare număr al revistei „Școala Bihorului” va fi deschis câte un buletin oficial pentru Asociația Învățătorilor din acest județ, Banca Populară a Învățătorilor din Bihor, Comitetul Școlar județean și pentru Revizoratele din Oradea și Beiuș.

Prin acest buletin oficial se va face toate comunicările Asociației și băncii învățătorilor, precum și ordinele circulare ale Comitetului școlar județean și ale Revizoratelor din Oradea și Beiuș.

Nr. 30 | 1937. Congresul general al învățătorilor din România, în acest an se va ține în primele zile ale luni Septemvrie în Oradea.

Cu această ocaziune, secția noastră județeană vrea să dea o reprezentatie artistico-culturală.

În acest scop dorește să înființeze și corul Asociației.

Pentru reușita acestui plan, face un călduros apel către toți membrii asociației, ca să dea tot sprijinul lor.

Pregătirea corului se va face în timpul vacanței, în Oradea, unde coriștii vor sta timp de 7—10 zile, dându-li-se toată întreținerea în mod gratuit.

Domnii învățători cari doresc să ia parte la cor, sunt rugați a trimite o declarație, prin care se obligă, că vor participa regulat pe timpul mai sus arătat la orele de cor. În declarație se va menționa și vocea la care va cânta în cor.

Cu această ocaziune se va ținea doritorilor și un curs de administrație școlară, de contabilitate a comitetelor școlare, precum și de cooperatie școlară, eventual și alte conferințe.

Declarațiile se vor trimite cel târziu până la 31 Mai 1937, pe adresa președintelui asociației învățătorilor (Palatul Prefecturii).

Nr. 32 | 1937. Domnii învățători sunt rugați a sprijini revista „Școala Bihorului” prin articole din domeniul pedagogiei, literaturii sau din domeniul administrației școlare.

Articolele se vor trimite pe adresa D-lui președinte I. Mangra (Palatul Prefecturii.)

I. Mangra
președintele asociației
învățătorilor din Bihor.

Legea învățământului primar

În luna Martie 1937 s'au modificat unele articole sau unele alineate ale lor, din legea modificată în 1934 precum urmează :

Art. 26, alin. 3. — La 15 și 30 ale fiecărei luni, directorul școlii înaintează percepătorului lista pentru încasarea amenzilor la care au fost impuși părinții ai căror copii au absentat nemotivat. Directorii școlilor sunt obligați să comunice revizoratelor și inspectoratelor școlare cazurile unde nu se aplică obligativitatea. Revizorii și inspectorii școlari sunt datori, în termen de 10 zile dela comunicare, să cerceteze mo-

tivele neaplicării obligativității și să facă propuneri Ministerului pentru aplicarea de sancțiuni celor vinovați și luarea măsurilor de îndreptare.

Art. 27, alin. 8. — Directorul școlii înmânează percepătorului listele de amenzi pronunțate, pentru a le executa, conform legii de urmărire, în cel mult 20 zile.

Art. 29, alin. 3. — Amenzile neîncasate până în 30 zile de la primirea listelor nu se mai pot urmări, iar percepătorul vinovat de neglijență va fi amendat cu o sumă egală cu aceea a amenzilor neîncasate. În caz de recidivă percepătorul va fi amendat cu îndoitul sumelor ce trebuia să încaseze.

Art. 56, alin. 7. — Programul analitic al acestor trei clase din urmă, la îndeletnicirile practice, va varia după natura localității, după felul de ocupațiune a locuitorilor și după înclinările școlărilor.

Art. 57, alin. 2. — În centrele mari de populație, când împrejurările cer și mijloacele locale permit, se pot înființa centre de îndeletniciri practice și numi de Minister maistrii speciali pentru predarea cunoștințelor practice suscitade.

Art. 65, alin. 1. — În localitățile mai depărtate de 3 km de școală și unde se găsește un număr mai mic de 30 copii, sau cu populație împrăștiată, se va putea înființa o școală cu un învățător ambulant. Când condițiunile sunt prielnice, se vor ține în mod obligator cursuri în aer liber.

Art. 66, alin. 5. — Posturile se înființează prin decizie ministerială, publicată în Monitorul Oficial și numai la începutul anului școlar, pe baza raportului motivat al inspectoratului școlar.

Art. 70, alin. 1. — Directorul este răspunzător de buna gospodărire a școlii și de zestrea ei. El este obligat să aplice cu strictețe legile și regulamentele școlare și să controleze activitatea învățătorilor, precum și aplicarea programelor de învățământ.

Alin. 7 (nou). — Directorii învățători, cu 35 de ani de serviciu, pot fi puși în disponibilitate de la direcție, pe baza unui raport motivat al unui inspector general școlar.

Art. 72, alin. 2. — Personalul didactic, care predă la aceste 3 clase superioare și care nu are numărul complet de ore, va funcționa la un grup de școli, sau, în lipsă de acestea, vor ține cursuri cu adulții.

Art. 75, alin. 2, lit. b și d. — b) Învățătorii definițivi,

numiți dintre învățători după trei ani de funcționare, având titlul provizoriu la data examenului, în urma unui control al activității sale și în urma unui examen (examen de definitivat):

d) Învățătorii înaintați de gradul I, numiți dintre învățătorii înaintați de gradul II, după 5 ani de funcționare în acest grad și în urma unei inspecții speciale, precum și dintre învățătorii definitivți cu licența universitară în științe sau litere și filosofie, titulari în învățământ la data promulgării acestei legi.

Dela promulgarea legii de față, învățătorii licențiați, definitivți, se pot prezenta la examenul de gr. II după un an de stagiu efectiv la catedră; iar după trei ani de stagiu cu gr. II vor putea fi înaintați la gr. I, cu satisfacerea celorlalte condițiuni din art. 118, 119 și 120 din lege.

Art. 116, alin. 4. — Inscrierea în tabele e valabilă numai 6 ani; după 6 ani, aceia care voesc să fie obligați să treacă din nou examenul de capacitate, și dacă reușesc, vor fi trecuți pe tabloul seriei cu care au depus noul examen, în ordinea de merit. Din acest interval de 6 ani se scade timpul servit de normaliști ca suplînători.

Art. 118, alin. 1. — Învățătorii definitivți se numesc dintre învățătorii cu un stagiu de 3 ani de funcționare efectivă, având la bază diploma de capacitate, titlul provizoriu la data ținerii examenului și după controlul, la finele acestui stagiu, a cunoștințelor noi și a activității didactice, înaintea unei comisiuni numită de Minister.

Alin. 2. — Prezentarea în fața acestei comisiuni este obligatorie pentru învățători. Ei trebuie să înainteze inspectoratelor regionale, prin revizoratele școlare, cereri de înscriere la examen, însoțite de dovezi că satisfac condițiile de înscriere prevăzute în acest articol. Inspectorul școlar regional alcătuiește tablourile și le înaintează președinților comisiilor examinatoare, cu dosarul cererilor, însoțite de procese-verbale de inspecție, care vor fi luate în considerare de comisia examinatoare.

Alin. 3, lit. a. — Au făcut sau nu predat la o școală primară completă cu 7 clase cel puțin 1 an, ținându-se seamă în repartizarea claselor la începutul fiecărui an școlar de învățătorii care au de trecut examen de definitivat sau de gradul II.

Alin. 5. — Aceste condițiuni sunt obligatorii pentru a putea fi înscris la examen. Când însă se va dovedi cu raportul inspectorului general al regiunii școlare că școala la care funcționează candidatul nu se pot face cursuri cu elevii din clasele V—VII din lipsă de elevi înscriși sau nu se poate face cursuri cu adulții, candidatul va putea fi dispensat de această condiție.

Alin. 6. — Candidații la definitivat se pot prezenta de 4 ori la acest examen. După ce au fost respinși de trei ori, pentru a se prezenta a 4-a oară, candidații vor trebui să urmeze cursuri de repetiție organizate de Minister. Cei ce nu obțin media nici a 4-a oară, cum și cei ce vor lipsi nemotivat de trei ori consecutiv dela examen, vor înceta de a mai face parte din corpul didactic.

Alin. 7. — Definitivatul se ține odată pe an la una din școlile normale din regiune, pe centre.

Alin. 11. — Membrii comisiunilor examinatoare se numesc de minister numai dintre profesorii de școli normale cu titlu definitiv, din altă regiune decât aceea a școlii în care se trece examenul.

Alin. 12. Pentru a fi admiși la oral candidații vor trebui să obțină la înscris media cel puțin 6. Numai candidații cari au obținut media generală, fără a fi avut vreo notă parțială sub 6, vor fi numiți cu titlu definitiv. Nota probei de practică pedagogică și cea pentru îndelețniciri practice se socotesc separat.

Alin. 14. Membrii corpului didactic dela școlile și clasele speciale pentru copii debili și anormali educabili, obțin gradul definitiv în urma unui stagiu de 3 ani și unui examen special. Inscrierea la examen se face pe baza raportului de recomandare a inspectorului școlar special pentru școlile de anormali.

Art. 119, alin. 1. — Învățătorii înaintați de gradul II se numesc dintre învățătorii definitivi, după trei ani de funcționare efectivă la școală cu acest titlu și după ce au trecut examenul de înaintare. Examenul de înaintare se ține la fiecare 2 ani, înaintea unei comisii numită de minister, la școlile normale ce se vor fixa de minister.

Alin. 2. Examenul se publică prin decizie ministerială un an înainte de ținerea lui. Candidații care cer înscrierea trebuie să aibă 3 ani efectivi de funcționare cel puțin cu trei luni înainte de data începerii examenului.

Alin. 8. Examenul constă din două probe, scrise una cu subiect pedagogic sau din istoria literaturii române și a doua cu subiect științific, în legătură cu mediul în care trăesc învățătorii și cu viața practică: o probă orală asupra unui autor care se va fixa de minister odată cu publicarea examenului și două probe practice, una din materiile de studii teoretice și alta din îndelebnicirile practice cu elevii cl. V—VII. Subiectele probelor scrise se dau de minister, iar subiectele probelor practice de către comisiune și ele vor fi alese din programa specială a regiunii în care funcționează candidatul.

Alin. 9. Pentru a fi admiși la examenul oral candidații vor trebui să obțină la examenul înscris media cel puțin șase.

Alin. 13. Numai învățătorii care vor obține media generală șapte, neputând avea la nicio probă în parte mai puțin de 6, vor fi admiși la înaintare.

Învățătorii înaintați la gradul I, se numesc dintre învățătorii înaintați de gradul II, după un stagiu de 5 ani de funcționare la școală cu acest titlu și în urma unei inspecții speciale, precum și dintre învățătorii licențiați universitari în literă și filosofie sau științe, titulari în învățământ la promulgarea acestei legi.

Dela promulgarea acestei legi, învățătorii licențiați definitivii se pot prezenta la examenul de gr. II după un an de stagiu efectiv la catedră; iar după trei ani de stagiu cu gr. II vor putea fi înaintați la gr. I, cu satisfacerea celorlalte condițiuni dela art. 118, 119 și 120 din Lege.

Alin. 4. Activitatea practică a învățătoarelor și învățătorilor candidați va fi cercetată de inspectorul general care face inspecția specială. Pentru toate constatările inspectorul general va da o notă calificativă. Inspectorii școlari ale căror rapoarte se constată că nu corespund cu realitatea vor fi trimiși înaintea comisiei disciplinare.

Art. 121, alin. 3. În același timp i se cere să se fi manifestat prin o activitate publicistică de interes pedagogic, literar sau științific.

Art. 125, alin. 2. — În cursul lunii Iulie toți normaliștii cu diplomă de capacitate se vor prezenta la inspectoratele regionale sau la Minister, spre a-și alege locuri în învățământ, după normele ce se vor stabili prin decizie ministerială.

Alin. 8. La alegere locurilor, când sunt mai mulți candidați pentru același loc, se vor lua în considerație în ordinea de preferință:

Vechimea pe tabloul de capacitate și media.

În caz că din aceeași serie sunt mai mulți candidați pentru același post, are precădere soțul sau soția de învățător, iar între cei cu medii egale se preferă cel din comună.

Art. 130, alin. 2. — Învățătorul poate fi mutat în interes de serviciu, numai atunci când se desființează școala, respectiv clasa unde funcționează, din cauza lipsei de elevi.

Desființarea se face pe baza unui raport motivat al inspectoratului regional, doveditor că nu există numărul legal de elevi, prin decizie ministerială. Învățătorul al cărui post s'a desființat va fi utilizat într'un post liber până la finele anului, iar la epoca transferărilor va cere transferarea în unul din posturile vacante, conform normelor art. 124.

Art. 132, pt. 6, alin. 2. — Învățătorii care nu locuiesc în comuna unde e școala la care funcționează, sunt demisi de drept din postul de învățător fără nicio încunoștințare din partea Ministerului.

Art. 133, pt. 2. — A preda în școală și a manifesta în mod public împotriva religiei și ordinii în Stat.

Pt. 6. A face speculă prin vânzarea cărților și rechizitelor școlare, neputând întrebuiți rabatul obținut decât pentru fondul de asistență școlară.

Art. 134, alin. 2. — Ministerul poate incuviința funcționarea membrilor corpului didactic primar la Centrala băncilor populare și a cooperativelor sătești. În timpul cât vor îndeplini serviciul la Centrala băncilor populare și cooperativelor sătești, ei sunt puși în disponibilitate dela postul de învățător, dar li se rezervă dreptul de a reîntra în învățământ în termen de doi ani, cu toate drepturile câștigate până în momentul punerii în disponibilitate, luând locuri în învățământ în aceleași condițiuni ca și cei reînțegrați.

Art. 136, alin. 2. — Absențarea nemotivată dela școală și dela celelalte îndatoriri obligatorii, timp de 30 zile în cursul unui an, se va considera ca renunțare din partea învățătorului la postul său, Ministerul având dreptul să considere demisionat, fără ca această demisiune să fie socotită ca pedeapsă disciplinară.

Art. 137, alin. 4. — Cei care au obținut dreptul de reînțegrare, își aleg postul în același timp și înaintea normalizării cu diplomă de capacitate la școlile din comunele rurale.

Art. 139. Membrii corpului didactic primar pot obține detașări la altă școală pentru motivul apropierii între soți funcționari publici și cu respectarea normelor din art. 69 și 124 ale acestei legi. Detașările se propun de inspectorul regional și se aprobă de Minister până cel mai târziu la 1 Octombrie al fiecărui an. Revizorii și inspectorii școlari și orice funcționar care ar propune sau ar face detașări contrariu prevederilor legii, cum și după termenul fixat mai sus, vor fi sancționați pe cale disciplinară. Detașările ilegale, fie că sunt făcute după termenul de 1 Octombrie, fie că sunt făcute fără motiv legal, sunt nule de drept și se revoacă de Minister. Funcționarul care va ordona sau achită salariul unui învățător în cazul unei detașări ilegale, va fi obligat să răspundă bănește plătind sumele achitate ilegal.

Art. 143, alin. 4. — Pedepsele dela Nr. 5—9 se aplică de ministru, pe baza avizului comisiei regionale de judecată și anume :

Alin. 5. Se abrogă.

Alin. 6. Avizul asupra pedepselor dela Nr. 5—9 se pronunță de comisia regională de judecată, cu dreptul de apel la comisia centrală de judecată. Apel se declară în termen de 15 zile dela comunicare sau dela pronunțare, dacă acuzatul a fost de față.

Se înlocuiesc cu art. 105—117 inclusiv, 122, 149—159 inclusiv, din legea de organizare a Ministerului Educației Naționale.

Se înlocuiește cu art. 120 din legea de organizare a M. E. N.

Art. 154, alin. 4 (nou). — La începutul fiecărui an școlar, inspectorii generali primari, în unire cu inspectorii generali șefi ai regiunilor, vor fixa subiectele ce urmează a fi discutate la cercurile culturale pe regiuni. Subiectele aprobate de Minister se vor comunica învățătorilor spre a le studia și susține la cercurile culturale.

Art. 156, alin. 4 — Gradația este creșterea lefii învățătorilor și se dă, potrivit cu timpul servit în corpul didactic, în modul următor : 25 la sută după 5 ani, 50 la sută după 10 ani, 75 la sută după 15 ani, 100 la sută după 20 ani, 125 la sută după 25 ani și 150 la sută după 30 ani.

Art. 158. Membrii corpului didactic primar cari funcționează în prezent sau cari vor merge să funcționeze în co-

munele din teritoriile alipite cu populație în majoritate de altă origine etnică sau cu români desnaționalizați și care își vor lua angajamentul că vor servi cel puțin 10 ani la școlile din acele comune, vor primi pentru tot timpul cât vor funcționa la aceste școli un spor de 50 la sută asupra salariului primitor; termenele de gradație li se vor socoti din 4 în 4 ani, iar stagiul cerut pentru înaintare li se va reduce cu un an. Acești învățători vor fi improprietăriți cu câte un lot de 10 ha, de colonizare din terenurile disponibile. Tabloul comunelor care îndeplinesc condițiile acestui articol se va fixa de Minister.

Alin. 2 (nou). În caz că se dovedește că vreun învățător din aceste comune, care a obținut avantajele acordate prin prezentul articol, nu-și îndeplinește datoria așa cum cer împrejurările speciale din aceste localități, i se vor putea retrage avantajele de mai sus pe baza unui raport motivat al unui inspector general.

Art. 159, alin. 1. — În caz de deces al unui învățător, soția și copiii minori beneficiază timp de 3 luni de leafa și gradația întregă a celui decedat. Tot astfel, în caz de deces al unei învățătoare văduve, copiii minori se bucură trei luni de leafa și gradația întregă a mamei.

Alin. 2 (nou). La decesul soției sau al unui copil minor, învățătorul va primi ca ajutor de înmormântare o indemnizație egală cu retribuirea pe o lună.

Devine alin. 3.

Art. 203, alin. ultim. — Învățătorii școalelor de aplicație se vor recruta prin concurs, fiind la un centru ce se va fixa de minister, cu respectarea condițiilor din art. 215, dela alin. a) b) c). Școalele de aplicație vor funcționa cu 7 clase.

Art. 215, lit. a) — Media notelor examenelor de capacitate și definitivă, care în niciun caz să nu fie mai mică de 8 la fiecare din examene.

Art. 221, alin. 1. — Pe lângă școalele normale de băieți și fete se pot organiza tot timpul anului cursuri și lucrări pentru completarea cunoștințelor teoretice și practice necesare învățătorilor și învățătoarelor chemați a predă în ultimele 3 clase ale școlii primare. Dacă nevoile învățământului cer, se pot înființa școli normale speciale pentru pregătirea practică a învățătorilor.

Art. 223 și 224. Se abrogă.

Art. 225, alin. 3. — Actualii profesori ai acestor școli, care au licență universitară și cu o vechime de 15 ani de serviciu pe teren școlar la școlile de anormali, se asimilează cu profesorii secundari în tot ce privește salariul, drepturile și datorile pe baza unui raport de inspecție specială făcută de către inspectorul general șef al regiunii școlare.

Art. 226. Învățătorii mizerabili dela școlile Statului, care deși au reșit la examenele de limba română, cerute de lege până în prezent, se vor constata că nu posedă cunoștințe suficiente pentru predarea limbii române, a istoriei Românilor, a geografiei României și a instrucțiunii civice în limba română, vor putea fi puși în disponibilitate în urma unui raport motivat al inspectorului general regional, spre a-și regăsi drepturile la pensie.

Art. 231, alin. 1. — Se validează înaintările la gradul I făcute după promulgarea legii din Iulie 1934 ale învățătorilor licențiați în litere și filosofie sau științe.

De asemenea învățătorii de toate categoriile își păstrează toate drepturile acordate de legea publică în 1934, luna Iulie.

Art. 231, 235, 236, 238 alin. 2, 239. Se abrogă.

Art. 240, alin. 1. — Maeștrii și maeștrele pentru lucrări manuale și îndelungate practice, absolvenții de școli speciale, care au o vechime de 4 ani în învățământul primar, pentru lucrări manuale, sunt obligați, pentru a fi titularizați, a urma în doi ani cursurile speciale de cultură generală și pregătire pedagogică, ce se țin în timpul verii, câte 2 luni la școlile normale.

Art. 240 bis (nou). — Se va face o nouă numerotare și completare a articolelor din legea din 1924 cu modificările introduse prin legile ulterioare și prin cea prezentă.

I. Mangra
președinte.

BULETINUL OFICIAL

al Băncii Populare a Învățătorilor din Bihor.
Cooperativă de Credit și Economii.
ORADEA

Nr. 104 | 1937. D-ii învățătorii, cari doresc să ia împrumuturi dela Banca Învățătorilor din Bihor, sunt rugați, să înainteze cererile de împrumut până la 25 a fiecărei luni, spre a le putea supune comitetului de direcție pentru aprobarea împrumuturilor solicitate,

Cei cari nu-și vor înainta cererile până la data mai sus amintită, nu vor putea obține împrumut numai la ridicarea lefiu lunii următoare.

Împrumuturi se acordă numai membrilor societari.

Dacă doresc să obțină împrumut D-ii învățători nesocietari, trebuie să dea cerere, că se înscriu în primul rând ca membrii societari și numai după aceea li-se acordă împrumuturile solicitate.

Președinta:

I. Mangra

Banca Populară a Învățătorilor din Bihor

Cooperativă de Credit și Economii

ORADEA

Nr. 98 | 1937.

C O N V O C A R E

Membrii Băncii Populare a Învățătorilor din județul Bihor, se convoacă în adunare generală în ziua de 30 Maiu 1937, ora 9 a. m. în sala mare a Prefecturii Județului Bihor,

Intrucât la această dată nu s'ar întruni numărul

cerut de statutele băncii, adunarea generală se va amâna pe ziua de 6 Iunie a. c., la aceeași oră și în același local, ținându-se cu ori ce număr de membri prezenți.

Ordinea de zi :

1. Darea de seamă a consiliului de administrație despre starea și situația băncii până la 31 Decembrie 1936.
2. Aprobarea bilanțului pe 1936.
3. Raportul comisiei cenzorilor asupra bilanțului și asupra situației băncii până la 31 Decembrie 1936.
4. Aprobarea înscrierilor de membrii societari dela constituire până în prezent.
5. Aprobarea împrumuturilor până la 31 Decembrie 1936 și a celor făcute până în prezent.
6. Aprobarea contului Profit & Pierdere pe 1936.
7. Aprobarea proiectului de repartizarea beneficiului net al anului 1936.
8. Intocmirea bugetului pe 1937.
9. Stabilirea dobânzilor la împrumutări pe 1937.
10. Stabilirea sumei ce se poate da ca împrumut.
11. Stabilirea dobânzii la depunerile spre fructificare.
12. Autorizația de a ridica împrumut dela Federațională sau Banca Centrală Cooperativă.
13. Alegerea a lor 3 membri în consiliul de administrație și a comisiei cenzorilor.
14. Alte propuneri în legătură cu bunul mers al băncii.

Domnii membri societari ai băncii sunt rugați să binevoiască a face tot posibilul ca să participe la adunarea generală convocată pe ziua de 30 Maiu a. c., ca să se poată ține ședința și să nu fim expuși la amânarea ei pe al doilea termen, prin ceiace unora membrii le-ar face spese duble de participare.

Oradea, la 6 Maiu 1937.

Președinte.
I. Mangra

Secretar,
M. Bonaș

BALANȚA DE VERIFICARE

Extrasă din cartea mare în seara zilei de 31 Dec. 1936 după înreg. operațiunilor prog. pt. anul

No. cor.	NUMELE CONTURILOR	SUMELE		SOLDURILE	
		Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
1	Cassa	381.400	381.490		
2	Efecte publice și acțiuni	256.000	121.655	134.345	
3	Participațiuni la diverse instituții	1900		1900	
4	Diverși debitori	368.500	153.850	214.650	
5	Capital social		256.000		256.000
6	Taxe de înscriere	7530	7530		
7	Depuneri spre fructificare		80.513		80.513
8	Cheltuieli generale (inclusiv chirii)	540	540		
9	Dobânzi și diverse beneficii	17.942	17.942		
10	Profit și Pierdere		17.942		17.942
11	Imprimare Reportate	5000	1440	3560	
12	Imprimare	10.450	10.450		
	Total	1049352	1049352	354.455	354.455

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C A S S A

INCASĂRI

LA 31 DECEMBRIE 1936

P L A Ț I

IN CONTURILE	SUME	IN CONTURILE	SUME
Capital social	121.655	Imprumuturi	368.500
Taxa de înscriere		Imprimare	10.450
Depuneri spre fructificare	7530	Cheltuieli generale	540
la vedere	80.513	Capital Federala	1900
Imprumuturi	153.850	Taxa de înscriere	1000
Dobânzi și diverse beneficii	17.942		
Totalul încasărilor	381.490	Total plăților	381.490

B I L A N Ţ U L

A C T I V

Înceiat la 31 Decembrie 1936

P A S I V

Denumirea Conturilor	SUME	Denumirea conturilor	SUME
Efecte publice și acțiuni	134 345	Capital social vărsat	256 000
Particip la diverse instituții	1900	Profit și pierdere Beneficia- Excedent)	17.942
Diverși debitori	214 650	Depuneri spre fructificare	80.513
Diverse conturi	3560		
Total	354 455	Total	354.455
Total general	354.455	Total general	354.455

Președintele,

I. Mangra

Cassier,

M. Bonar

Contabil,

C. Marian

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Banca Populară a Învățătorilor din Bihor, soc cooperativă de credit și economii

B O R D E R O U

de capitalul social subscris și vărsat până la 31 | XII | 1936
și până la 30 Aprilie 1937

N. r.	Numele și Pronumele societarilor	Capital subscris	Capital vărsat	
			la 31 Dec. 1936	la 30 Apr. 1937
1	Aldea Haralambie	1000	660	930
2	Anastasiu Constantin	1000	540	700
3	Andronic Stelian	5000	3160	4870
4	Aron Ioan	1000	660	940
5	Arsenie Ioan	1000	660	940
6	Arsin Vasile	2000	1250	1625
7	Avram Aurel	1000	660	940
8	Baciu Irina	2000	800	875
9	Baciu Nicolae	10000	6250	6250
10	Bertea Gheorghe	5000	1500	1500
11	Bertea Mihai	5000	1500	1500
12	Bogdan Gavril	4000	2500	2500
13	Bogdan Magdalena	1000	660	660
14	Bozian Paraschiva	1000	660	930
15	Braga Grigorie	1000	500	740
16	Bunea Constantin	2000	275	275
17	Bunbulescu Constantin	5000	1120	1120
18	Bunbulescu Eugenia	1000	660	660
19	Buzuloin Vasile	1000	970	1000
20	Caba George	1000	660	660
21	Caba Maria	1000	660	660
22	Cista Ioan	2000	1320	1545
23	Corbu Maria	1000	380	740
24	Chirița Ioan	1000	580	580
25	Cristea George	2000	1250	1250
26	Cucu Florean	2000	1250	1625
27	Diamandi Alexandru	2000	725	840
28	Dinu Florean	1000	540	860
29	Dornea Iosif	1000	540	820
30	Druta Florean	1000	540	900
31	Drincu Nicolae	1000	540	540
32	Drimba Petru	1000	140	140
33	Dușa Traian	1000	540	860
34	Fediuc George	2000	900	1160
35	Fekete Aurel	1000	660	740

Nr. crt.	Numele și Prenumele societărilor	Capital subscris	Capital vărsat	
			la 31 Dec. 1936	la 30 Apr. 1937
36	Fogaș Alexandru	5000	1270	1270
37	Fofu Iustin	2000	1250	1850
38	Floruțiu Cornelia	1000	380	540
39	Floruțiu Gavril	1000	500	860
40	Fluieraș Ioan	2000	1250	1740
41	Gavruletea Iuliu	1000	560	840
42	Giurău Gheorghe	5000	3160	3350
43	Ghengye Ludovic	1000	970	1000
44	Herle Gavril	1000	620	940
45	Iacob Elena	1000	660	660
46	Iile Teodor	1000	600	920
47	Ionescu Gheorghe	1000	660	940
48	Isprăvnicelu Constantin	1000	460	500
49	Ivănescu Gheorghe	1000	660	980
50	Ivănescu Veruria	1000	660	980
51	Lauran Augustin	1000	140	140
52	Laar Ludovic Căcu	2000	1250	1475
53	Lăzureanu Florian	1000	500	780
54	Leuca Florian	1000	660	980
55	Liber Ioan	1000	660	940
56	Luță Alexandru	1000	660	940
57	Körmendi Iosif	1000	140	140
58	Manea Florian	1000	500	780
59	Maghiar Ambrozie	1000	660	980
60	Marian Florica	1000	500	500
61	Mangra Ioan	14000	9000	13000
62	Mascaș Ioan	1000	500	500
63	Mascaș Paraschiva	1000	500	500
64	Mărăscu Toma	2000	1250	1545
65	Mateuța Ioan	1000	762	1185
66	Meșter Elisabeta	1000	380	380
67	Meșter Gavril	1000	500	500
68	Merțaș Ioan	1000	660	940
69	Mihuța Gavril	2000	1175	1775
70	Moțica Aurel	2000	1100	1625
71	Munteanu Ioan	5000	3160	4870
72	Nan Sofia	1000	660	660
73	Negruțiu Gheorghe	5000	2400	2590
74	Negruțiu Nicolae	5000	2400	2815
75	Nicu Anghel	2000	1940	2000
76	Nicolescu Alexandru	2000	660	940
77	Nica Alexandru	1000	660	940
78	Nica Cornelia	1000	660	940
79	Nicoară Cornelia	1000	500	860
80	Nistorescu Dumitru	2000	1250	1775

Nr. crt.	Numele și Pronumele societăților	Capital subscris	Capital vărsat	
			la 31 Dec. 1936	la 30 Apr. 1937
81	Nicoară Gheorghe	6001	3750	5775
82	Nițu Ioan	2000	950	1250
83	Nica Ioan	1000	620	940
84	Nițu Livia	2000	650	950
85	Pantea Crăciun	1000	870	1140
86	Paul Aurel	2000	950	1550
87	Panda Ilie	1000	660	700
88	Panaiteșcu Marin	5000	1795	2600
89	Păunescu Pavel	1000	500	620
90	Pernescu Teodor	1000	500	500
91	Pecingine Gheorghe	1000	500	780
92	Popescu Alexandru	5000	2400	3160
93	Pele Dumitru	1000	660	940
94	Popoviciu Cornel	1000	320	320
95	Popa Atanasie	1000	220	220
96	Pomoge Gheorghe	1000	500	770
97	Popa Ignatie	2000	1250	1775
98	Popon Ștefan	1000	500	500
99	Popoviciu Vasile	1000	660	940
100	Radu Ștefan	2000	1250	1850
101	Roman F. Iuliana	1000	540	700
102	Seciu Dumitru	1000	660	940
103	Sorescu Andrei	2000	305	335
104	Sudițu Gheorghe	2000	1250	1250
105	Sondor Gheorghe	3000	1460	1910
106	Sonca Petru	1000	660	860
107	Stefănoiu Constantin	1000	660	860
108	Tcaci V. Alexa	1000	660	860
109	Tcaci B. Lucreția	1000	500	780
110	Tuduce Gheorghe	1000	660	940
111	Teș Vasile	1000	380	380
112	Vășari Gheorghe	1000	260	530
113	Vlad Ana	1000	950	950
114	Zugravu Ioan	1000	660	660
115	Walner Francisc	1000	260	260
116	Abrudan Ambrozie	1000	220	220
117	Bologan Gheorghe	2000	500	650
118	Costin Spiridon	1000	220	700
119	Măndru Ioan	1000	220	1170
120	Popa Nicolae	1000	220	220
121	Păun Ilie	1000	120	120
122	Rugină Dumitru	1000	220	420
123	Radu Maria	1000	220	220
124	Roibu Ioan	1000	220	500
125	Bucureanu Grațian	1000	500	875
126	Mureșan Gavril	1000	120	360

Nr. C/	Numele și Pronumele societărilor	Capital subscris	Capital vărsat	
			la 31 Dec. 1936	la 30 Apr. 1937
127	Păun Ioan	1000	180	380
128	Puiu Gheorghe	1000	180	300
129	Son Mihai	2000	390	450
130	Son Elisabeta	1000	220	380
131	Văjdea Teodor	2000	200	200
132	Popa Ștefan	1000	120	360
133	Moldovan Gheorghe	1000	220	420
134	Santău Petru	1000	140	300
135	Banță Matei	1000	100	100
136	Amzulescu Stan	2000	200	725
137	Leu Livia	2000	200	200
138	Leu Minerva	1000	100	100
139	Negruiu Irina	2000	200	651
140	Pop Ștefan	2000	200	725
141	Paul Florian	2000	200	200
142	Bonar Mihai	2000	100	725
143	Hurgoiu Moise	1000		340
244	Huțiu Teodor	2000		225
145	Ungur Ioan	1000		300
146	Erdei Gheorghe	3000		300
147	Archire Ioan	1000		300
148	Guia Gheorghe	1000		220
149	Păunescu Florica	1000		260
150	Erdei Elena	1000		200
151	Sendrei Rozalia	1000		100
152	Indrea Leontin	2000		200
153	Indrea Claudia	2000		200
154	Pop Petru	1000		140
155	Pop Traian	2000		425
156	Moțiu Gheorghe	1000		100
157	Moțiu Silvia	1000		100
158	Nistorescu Florica	1000		300
159	Here Dumitru	1000		380
160	Vlăduțiu Teodor	1000		100
161	Purcaru Ioan	1000		100
162	Oros Teodor	1000		260
163	Modreanu Eugenia	1000		140
164	Oceanu Dumitru	1000		140
165	Pecingine Veronica	1000		100
166	Bălcuș Alexandru	2000		
167	Lascu Petru	1000		
168	Lascu Rozalia	1000		
169	Bulzan Mihai	1000		
170	Baltă Dumitru	2000		200
171	Borc Constantin	1000		

Înscriși
în luna
Maiu

Președinte, I. MANGRA.

Secretar, M. Bonar.

Proces-verbal

Astăzi 5 Mai 1937.

Dresat în ședința consiliului de administrație a Băncii Populare a învățătorilor din jud. Bihor, prezenți fiind subsemnații.

În urma propunerii făcută de D-l I. Mangra președintele băncii, consiliul hotărăște, să se facă următoarea

DARE DE SEAMĂ

despre activitatea băncii pe exercițiul 1936.

La înființare banca a avut 68 membri societari cu un capital social vărsat în suma de 24730 lei.

În decursul unui an până la 31 Decembrie 1936, numărul membrilor societari s'a ridicat la 144, iar capitalul vărsat s'a ridicat la suma 121655 lei.

În această perioadă s'au dat împrumuturi în suma de 368500 lei la 77 membri societari, conform borderoului anexat la dosarul adunării generale.

Roagă adunarea generală să dea aprobarea cuvenită cu referire la împrumuturile acordate și primirea de noi membri.

Banca învățătorilor s'a înscris ca membră la Federația Bihorului, plătind o taxă de înscriere în suma de 100 lei și vărsând în capitalul social al Federației suma de 1900 lei.

Consiliul de administrație reprezentat prin Comitetul de direcție a întâmpinat mari greutăți până la perfecționarea sistemului de încasare a capitalului social dela membrii societari ai băncii.

Ăcestea greutăți au fost învinse și banca a luat un avânt de dezvoltare foarte îmbucurător.

Conduc de spiritul de economizare, consiliul de

administrație în exercițiul expirat a ținut numai o ședință.

Acum însă după un an de funcționare, banca a luat un avânt îmbucurător de dezvoltare, având posibilitatea, ca în viitor să poată face jertfe mai mari și în privința cheltuelilor de administrare, consiliul își va ține ședințele regulat, conformându-se întocmai statutelor și în aceasta privință.

Comitetul de direcție a ținut 12 ședințe, acăror hotărâri au fost aprobate de consiliul de administrație.

Contabilitatea și conducerea administrativă a băncii s'a făcut în conformitate cu statutele și cu hotărârile adunării generale.

Consiliul de administrație al băncii face un apel călduros la adunarea generală, ca fiecare membru al ei, să facă o propagandă cât mai intensă între D-nii învățători, ca fiecare să se înscrie de membru societății la aceasta unică instituție financiară a branșei noastre profesionale de aici de la granița de vest a țării.

În urma acestei dări de seamă, consiliul de administrație roagă adunarea generală, ca să-i dea descărcarea cuvenită de gestiunea ce a condus-o până la 31 Decembrie 1936.

Drept ceea ce s'a încheiat și semnat prezentul proces-verbal.

Președinte:	Membrii Consiliului:	Secretar:
I. MANGRA	A. Sorescu	M. Bonar
	Șt. Radu	
	Gavril Mihața	
	Constantin Bumbulescu	
	Teodor Ile	

Proces verbal

Încheiat astăzi 5 Maiu 1937 în ședința comisiei de cenzori a „Băncii Populare” a învățătorilor din județul Bihor, prezenți subsemnații:

Comisia de cenzori a procedat la verificarea Bilanțului și Contului de Profit & Pierdere încheiat la

31 Decembrie 1936, pe care confruntându-le cu registrele de contabilitate am constatat că sumele arătate în conturile specificate mai sus, corespund situației reale a băncii.

Procedând la o verificare amănunțită a casei am constatat că atât încasările cât și plățile sunt sprijinite de hotărârea comitetului de direcție, fără consiliul de administrație, care și în acest caz sunt în conformitate cu sfaturile acestei bănci.

Intrucât încasările și plățile s'au făcut în conformitate cu legea cooperăției și a statutului băncii, deci și Contul de Profit & Pierdere sunt încheiate tot pe baza aceleiași legi și statute.

Observăm că în cursul anului 1936 consiliul de administrație a ținut o ședință. Propunem să se convoace consiliul de administrație cel puțin de 4 ori pe an și eventual de câte ori se simte nevoie.

În registrul chitanțier, matcă se constată că reținerile s'au făcut cu punctualitate, dar chitanțele de rețineri n'au ajuns în posesia titularilor în multe cazuri nici până în prezent. Propunem să se ia măsuri, chitanțele să ajungă în posesia titularilor odată cu reținerea sumei, iar delegatul cu reținerea acestor sume să semneze casierului băncii un borderou făcut cu numele și suma ce se reține fiecărui membru.

Aceasta, pentru a evita nemulțumirile asociaților și a fi în siguranță față de delegatul ce omite distribuirea chitanțelor la timp.

Propune adunării generale să se dea descărcarea convenită consiliului de administrație de gestiunea ce a condus-o până la 31 Decembrie 1936.

Drept pentru care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Cenzori:

Nicolae Baciu

Iosif Dornea

Văzut pentru neschimbare:

Judecător,
Indescifrabil
(L.S.)

„CRIȘUL”

Federala Regională a Cooperativelor Oradea
Nr. 189 | 935

În virtutea art. 79 din legea pentru organizarea cooperației se vizează actul constitutiv și statutele de față ca fiind conform cu legea și se autoriză constituirea societăți, întrucât corespunde scopurilor prevăzute de Lege.

Oradea la 14 Oct. 1935.

Președintele Federației „Crișul”
N. T. COSMA

Act constitutiv

I. Subscrișii ne constituim în societate cooperativă cu numele de „Banca Populară a Învățătorilor din județul Bihor” societate cooperativă de credit și economie cu răspundere mărginită, cu sediul în orașul Oradea județul Bihor.

II. Scopul societății este de a îlesni creditul, a fructifica economiile asociațiilor și a face orice operațiuni de bancă și comision pentru ei.

III. Durata societăți este nelimitată.

IV. La constituirea acestei societăți am subscris 141 părți sociale în suma de lei 141000 din care am vărsat lei 24730 așa cum se specifică la sfârșitul actului constitutiv.

V. Răspunderea asociațiilor este 3 (trei) ori cap subscris.

VI. Pentru funcționarea societății, am adoptat următorul statut, care face parte din conținutul acestui act constitutiv.

STATUTELE

„Băncii Populare” a Învățătorilor din județul Bihor. Societate cooperativă de credit și economie. Cu sediul în orașul Oradea, județul Bihor

CAPITOLUL I

Înființare. Sediul. Scopul și durata societății

Art. 1 — Se înființează pe baza legii pentru organiza-

rea cooperăției, o societate cooperativă de credit și economie sub firma :

„Banca Populară a Învățătorilor din județul Bihor”. Societatea cooperativă de credit și economie ¹⁾ cu sediul în orașul Oradea jud. Bihor.

Prin hotărîrea adunării generale sediul poate fi mutat în oricare din localitățile prevăzute de art. 4 de mai jos.

Societatea nu va putea funcționa decât cu cel puțin 50²⁾ asociați.

Art. 2. - Scopul societății este :

a) Să înlesnească creditul de care are nevoie asociații, procurându-le prin împrumuturi sau scontare de polițe fondurile necesare pentru gospodăria lor.

b) Să le primească economiile.

c) Să facă orice operațiuni de bancă și comision în folosul acestora.

d) Să se zidească între asociați spiritul de solidaritate și prevedere și să contribuie la răspândirea culturii în masele populației prin toate mijloacele potrivite acestui scop.

Art. 3. — Durata societății este nelimitată.

BCU Cluj / Centrul de Cercetare și Bibliotecă Cluj

CAPITOLUL II

Asociați. Datorii. Drepturi. Obținerea calității de asociat

Art. 4. — Pot fi asociați învățătorii, învățătoarele și conducătoarele grădinelor de copii majori din comunele județului Bihor, precum și măștrii și măestrela dela atelierele școlilor primare de stat din acest județ, care nu fac parte dintr-o cooperativă cu acelaș obiect.

Femeile măritate nu se pot înscrie în societate fără autorizarea soților.

Art. 5. — Nu pot fi primiți, sub sancțiune de nulitate, ca asociați :

a) Cei cari nu intră în prevederile art. precedent.

b) Cei cari pe numele lor, ori prin interpuși, întreprind operațiuni asemănătoare cu acelea pe care le face cooperativa, precum și mandatarii, comisionarii ori interpușii acestora.

c) Falșii, interziși și cei puși sub consiliul judiciar.

1) Dacă societatea este cu răspundere nelimitată se vor prevedea în firmă: „cu răspundere nelimitată”, Art. 31 alin. din legea pentru organizarea cooperăției.

2) Cooperativele de credit cu răspundere nemărginită pot prevedea numărul de 20 asociați.

d) Cei condamnați pentru crime sau delictе de fals, de lapidare, înșelăciune, mită, furt și abuz de încredere.

Cei condamnați pentru furt și abuz de încredere pot fi admiși în cooperativă după trecere de 10 ani dela pedepsire, dacă nu au mai fost condamnați, pentru astfel de delict, însă cu aprobarea adunării generale a cooperativei luată cu majoritatea de ²/₃.

Consiliul de administrație va putea refuza înscrierea în societate a persoanelor care au pierdut anterior această calitate, prin excluderea pe baza art. 14 lit. b, c și d, de mai jos. Aceștia nu vor putea fi în nici un caz reprimiți în cursul anului în care au fost excluși.

Art. 6. — Locuitorul, care vrea să devină asociat trebuie să semneze o declarație, în care se va arăta:

- a) Numele, pronumele și domiciliul său.
- b) Dorința de a intra în societatea cooperativă.
- c) Numărul și valoarea părților sociale ce subscrie.
- d) Suma pe care o varsă în contul acestor părți sociale.
- e) Felul răspunderii pe care și-o ia asociatul pentru obligațiunile societății, așa cum se prevede la art. 9 de mai jos.
- f) Data declarației.

Cel care nu știe carte, va semna declarația prin punere de deget, în fața a doi asociați, cari vor semna și certifica că i-au comunicat cuprinsul statutelor cooperativei ¹⁾.

Art. 7. — Odată cu prezentarea declarației arătată în art. precedent, semnatarul trebuie să facă la cassa societății vărsământul cel mai puțin de 10% din valoarea totală a părților sociale subscrise.

Art. 8. — În termen de 15 zile liberu dela primirea declarației, consiliul de administrație trebuie să se pronunțe asupra cererii de intrare în societate. Consiliul nu poate respinge decât acele cereri cari contravin prevederilor legii pentru organizarea cooperativei, precum și ale art. 5 de mai sus.

Deciziunea consiliului se comunică înscris solicitatorului.

În caz de refuz, solicitatorul poate face apel la adunarea generală a cooperativei. Apelul se va adresa comitetului de cenzori, care este obligat să-l supună deliberării primei adunări generale.

1) La societățile cooperative cu răspundere nemărginită, declarațiunea de intrare în societate a noștinșilor de carte se va face în formă autentică înaintea primarului comunei. Art. 11. Legea pentru organizarea cooperativei.

Contra deciziei adunării generale, cel interesat poate face recurs în termen de 30 zile libere, la Uniunea de cooperative respectivă, sau, în lipsă la Oficiul Național al Cooperației Române, a căror hotărâre este obligatorie atât pentru cooperativă cât și pentru solicitator.

Numele asociaților noui înscrși vor fi aduse la cunoștință primei adunări generale ce urmează înscrierii lor.

Art. 9. — Asociații răspund pentru obligațiunile societății de 3 (trei) ori capitalul subscris.

Asociații noui admiși răspund și pentru obligațiunile luate de societate mai înainte de înscrierea lor.

Pierderea calității de asociat.

Art. 10. — Calitatea de asociat se pierde:

a) Prin retragere.

b) Prin mutarea domiciliului într-o localitate în afară de circumscripția cooperativei sau când nu mai îndeplinește condițiile speciale prevăzute în statut pentru a fi admis ca asociat.

c) Prin excludere.

d) Prin moarte.

Art. 11. — Până la dizolvarea ei, fiecare asociat se poate retrage din societate cu respectarea dispozițiilor de mai jos.

Asociatul nu se poate retrage decât după zece ani dela înscrierea lui.

Cererea de retragere trebuie adresată înscris societății cel puțin cu trei luni înainte de ziua retragerii.

Dacă se refuză primirea, cererea de retragere se poate depune la primăria respectivă care o preda fără întârziere societății, prin luare de dovadă sau dressate de proces verbal în asistența a doi martori. Cererea de retragere nu poate fi admisă când capitalul s'a redus prin retrageri anterioare la 25% din valoarea celui constatată la încheierea bilanțului pe anul expirat sau când cooperativa are pierderi cari ating capitalul social.

Asociatul, a cărui cerere de retragere a fost făcută și aprobată cu respectarea dispozițiilor din alineatele precedente se consideră retras pe ultima zi a anului de operații în curs.

Art. 12. — Asociatul, care își mută domiciliul într-o localitate în afară de circumscripția cooperativei sau când se înscrie într-o altă cooperativă cu acelaș obiect, pierde de drept calitatea de asociat la sfârșitul anului social.

Art. 13. — În caz de moarte a unui asociat mai înainte de dizolvarea societății, calitatea de asociat se pierde odată cu încetarea din viață, iar stabilirea drepturilor asociatului decedat se va face după normele prevăzute la art. 17 de mai jos.

Art. 14. — Se vor exclude din societate:

a) Cei cari se găsesc într'unul din cazurile arătate la art. 5 din statutele de față.

b) Cei cari au indus în eroare societatea asupra valorii bunurilor aduse ca aport.

c) Cei cari nu vor fi următori cu plata părților sociale subscrise, după 60 zile dela o somație făcută de cooperativă prin scrisoare recomandată.

d) Cei ce nu se supun dispozițiilor legii pentru organizarea cooperației, prezentelor statute, regulamentelor de funcționare ale cooperativei ori hotărârilor adunării generale și consiliului de ad-ție, precum și acei cari lucrează împotriva intereselor societății.

Asociatul exclus rămâne răspunzător și de daune pentru pagubele pricinuite cooperativei prin faptele cari au motivat excluderea.

Art. 15. — Excluderea se pronunță de consiliul de ad-ție în cazurile prevăzute la alin. a, b și c, dela art. precedent, iar pentru cazurile prevăzute la alin. d, din acel articol, de către adunarea generală a cooperativei după propunerea Consiliului de Administrație.

Decizia Consiliului de ad-ție se comunică asociatului exclus prin scrisoare recomandată sau prin luare de dovadă, dacă știe să semneze.

Cel exclus are dreptul să facă apel prin comitetul cenzorilor la prima adunare generală, a cărei hotărîre este supusă recursului la instituția de control, în termenul prevăzut la art. 8 din aceste statute.

Art. 16. — Că zi de eșire a asociatului exclus se consideră ultima zi a anului social; el pierde însă dreptul, chiar din ziua excluderii, de a mai lua parte la adunările generale sau de a avea vre-o funcțiune în cooperativă și de a se bucura de drepturile acordate asociaților prin aceste statute.

Cel exclus pe baza art. 14 lit. b, c și d, pierde dreptul la orice beneficiu pe anul în care a fost exclus el nu va putea fi reprimît în nici un caz în cursul anului în care a fost exclus.

Art. 17. — Asociatul care a pierdut această calitate în virtutea art. 10 de mai sus, va fi socotit pe baza bilanțului aprobat de adunarea generală pentru sfârșitul anului social în care și-a pierdut calitatea de asociat și va fi plătit până în șase luni dela această dată.

Din partea ce se cuvine fostului asociat cooperativa va reține sumele ce acesta i-ar datora, chiar dacă aceste datorii nu au ajuns încă la scadență.

Potrivit dispozițiilor art. 22 din legea pentru org. cooperației acest drept de reținere constituie un privilegiu al societății cooperative, și el este opozabil oricărui creditor următor s'au cesional, indiferent de data creanței, urmării s'au cesiuni.

Art. 18. În caz când pierderea, după bilanț întrece capitalul social împreună cu toate fondurile de rezervă ale societății, fostul asociat sau moștenitorii lui trebuie să plătească cooperativei partea contributivă pentru acoperirea pierderii în limitele răspunderii ce și-au luat potrivit art. 9 de mai sus.

Art. 19. Fostul asociat nu are nici un drept asupra fondului de rezervă și asupra celorlalte fonduri sociale sau alte bunuri ale societății.

Art. 20. Dacă în termenul arătat la alin. 1. al art. 17 de mai sus societatea s'a dizolvat, nu se va ține seamă de încetarea calității de asociat, ci se va urma potrivit normelor dela dizolvare.

Art. 21. Sumele cuvenite fostului asociat și nerețirase în termenul prevăzut la art. 17 se vor trece la dispoziție liberă.

Art. 22. Cel ce a pierdut calitatea de asociat prin oricare din modurile prevăzute la art. 10 de mai sus precum și moștenitorii săi, rămâne răspunzător, în limitele răspunderii de terminate la art. 9 din statute timp de doi ani dela sfârșitul anului în care a pierdut calitatea de asociat, de toate obligațiile societății existente la aceasta dată.

Datoriile și drepturile asociațiilor.

Art. 23. Asociații cooperativei sunt îndatorați:

a) Să plătească o taxă de înscriere de 3%, asupra capitalului social subscris, care în primul an va servi pentru acoperirea cheltuielilor de constituire și ad-ție, iar anii următorii pentru mărirea fondului de rezervă.

b) Să-și constituie un capital social în modul prevăzut la art. 25, 26 și 27 de mai jos.

c) Să sprijine întreprinderea comună potrivit dispozițiilor consiliului de ad-ție, adunărilor generale, statutelor și legii.

d) Să respecte toate obligațiunile, contractele față de cooperativă.

e) Să răspundă pentru obligațiunile societății potrivit art. 9 de mai sus.

f) Să ia parte la adunările generale ordinare și extraordinare.

Art. 24. Asociatul, care și-a îndeplinit îndatoririle față de cooperativă, are până în momentul când i-a încetat calitate de asociat următoarele drepturi:

a) Să se împrumute dela societate în limita mijloacelor și în condițiunile statutelor.

b) Să depună spre fructificare orice sume disponibile pentru care va primi dobânda stabilită de adunarea generală.

c) Să ia parte la adunările generale ale cooperativei și să voteze în mod egal cu ceilalți membri, indiferent de valoarea părților sale sociale.

d) Să se folosească de toate serviciile organizate de cooperativă.

e) Să primească pentru părțile sale sociale remunerația ce i se cuvine din excedent, potrivit prevederilor art. 85 de mai jos.

f) Să cerceteze registrul pentru deliberarea adunărilor generale precum și partida sa din registrul asociațiilor. La cererea și pe cheltuiala asociatului, administratorii sunt îndatorăți să elibereze copii de pe acele procese-verbale și certificate de constatare ale situației vărsămintelor făcute de el în contul părților sale sociale subscrise.

CAPITOLUL III

Capitulul social

Art. 25. Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale.

Valoarea fiecărei părți sociale se stabilește la 1000 lei (una mie.)

Un asociat trebuie să subscrie cel puțin o parte socială; el nu poate să aibă mai mult de 100 părți sociale.

Art. 26. În limita prevăzută la art. precedent și după achitarea părților sociale subscrise, orice asociat poate subscrie

noui părți sociale pe lângă cele ce mai posedă.

Art. 27. Odată cu declarația de noui subșcrieri dată în forma cerută pentru intrarea în societate, asociatul este dator să verse la cassa societății cel puțin 10% din valoare părților sociale subșcrise; restul va fi vărsat în cel mult 2 ani la termenele fixate de Consiliul de Ad-ție sau și mai înainte.

Consiliul de Ad-ție este dator să se pronunțe asupra cererii de noui subșcrieri de părți sociale, aplicându-se dispozițiunile prevăzute la art. 8 din aceste statute.

Art. 28. Asociatul care întârzie cu versămintele prevăzute în prezentele statute, este ținut de drept și fără nici o cerere la plata lor, cu dobânda legală din ziua în care trebuia făcut vărsământul, fără a fi scutit de daune, dacă ele s'ar cuveni.

Art. 29. Asociatul care posedă mai multe părți sociale în întregime achitate, poate să retragă parte din ele, rămânând mai departe asociat, atât timp cât posedă o parte socială.

Restituirilor parțiale de părți sociale li se aplică toate dispozițiunile prevăzute la art. 17, 16, 20, 21 și 22 din statutele pentru cazul eșirii din societate.

Art. 30. Fiecare asociat la intrare în societate primește un livret nominal în care se înscriu toate operațiunile sale cu societatea.

În caz de pierderea livretului, asociatul este dator să înștiințeze înscris consiliului cooperativei, care va încheia un proces verbal de anulare.

Procesul-Verbal va fi afișat timp de 15 zile la sediul societății și la primăria comunei din care face parte posesorul livretului, după care se va dispune liberarea unui duplicat de livret.

Art. 31. Cât timp un asociat rămâne în societate părțile lui sociale nu pot fi cedate, nici gajate, nici urmărite de creditorii lui.

În timpul duratei societății, creditorii personali ai asociatului, nu pot să-și exercite drepturile lor decât asupra părții de beneficiu cuvenită asociatului conform bilanțului anual, cu rezerva prevăzută de art. 17 și 33 din statute, iar în caz de dizolvare ori încetarea calității de asociat își vor putea exercita dreptul asupra sumei ce i s'ar cuveni după satisfacerea societății conform art. 17 din statute.

Art. 32. În caz de lichidarea societății, asociații sunt considerați ca creditori pentru valoarea părților sociale vâr-

sate însă nu vor putea fi plătiți decât după achitarea tuturor celorlalte datorii și angajamente ale societății.

Art. 33. Până la complectă acoperire a părților sociale subscrise, remunerația cuvenită asociaților se reține în contul părților sociale. După achitarea părților sociale, dreptul asociațului la remunerație se prescrie după trecerea a trei ani dela data adunării generale care s'a pronunțat asupra repartizării excedentului.

Sumele subscrise se vor trece la fondul de rezervă.

Art. 34. Pierderile cooperativei se vor acoperi în ordinea următoare din:

a) Beneficiul anual; b) fondurile de rezervă, prevedere și celelalte fonduri sociale; c) părțile sociale și; d) răspunderea asociaților conform art. 9 din statute.

În scop de a putea face față obligațiunilor contracte, societatea poate constrânge pe asociați să verse întreaga valoare a părților sociale subscrise chiar mai înainte de termenele stabilite, oricând consiliul de administrație va găsi necesar.

CAPITOLUL IV. *Operațiunile societății*

Art. 35. Potrivit scopului prevăzut la art. 2 din statute cooperativa poate face următoarele operațiuni:

a) Să primească depuneri spre fructificare atât dela asociați cât și dela neasociați când are nevoie de fonduri;

Depunerile se primesc: 1. Pe termen fix, care nu va fi mai mic de 6 luni; 2. cu preaviz și 3. la vedere.

Dobânda și termenele de restituire vor fi fixate de consiliul de administrație potrivit normelor stabilite de adunarea generală a cooperativei. Dobânda se socotește după 10 zile dela data depunerii și până în ziua când are loc retragerea: dobânda nerefrasă se capitalizează la sfârșitul anului.

Pentru a asigura restituirea depunerilor la termenul stabilit sau la cerere, societatea este obligată:

Să consemneze ca depozit la vedere, la federală sau la Banca Centrală Cooperativă, cel puțin 25 % din totalul depunerilor spre fructificare la vedere primite, sau să-și creeze disponibil echivalent la aceste instituțiuni;

Să plaseze sumele primite ca depuneri la vedere cu preferință pe termen scurt, pe cecete sau gajuri, iar depunerile primite pe termen fix să fie întributate, în limitele posibi-

lității, în împrumuturi care să poată fi încasate înainte de termenul fixat pentru restituirea depunerilor;

Se oprească orice acordare de împrumuturi noi, până la complectă achitare față de depunătorii obligațiilor ajunse la scadență.

La retragerea depunerilor societatea este în drept a reține valoarea creanțelor datorate sau garantate de depunătorii, chiar dacă nu sunt ajunse la termen, dacă s'a avut în vedere depozitul când a fost împrumutat sau a fost primit ca garant: același drept îl are societatea și în cazurile când depunătorul nu-și achită la scadență sumele împrumutate sau pentru care a garantat.

Fiecărui depunător i se încredințează un livret societății și care se restituie la retragerea depunerilor și încheierea definitivă a conturilor în caz de pierderea livretului se poate libera un duplicat după regulile prevăzute la art. 30 din statute.

b) Să primească sau să dea dispoziții de plată pentru contul clienților în baza acoperirilor efective prin numerar, efecte publice ori credite deschise și bine garantate, precum și să emită scrisori de garanții cu aceleași acoperiri;

c) Să facă orice operațiuni de incasso.

d) Să contracteze împrumuturi la federală, Banca Centrală Cooperativă, precum și la orice alte instituțiuni sau particulari și să facă reescont, în limitele ce se vor stabili în fiecare an de adunarea generală;

e) Să procure asociațiilor creditele de care au nevoie pentru gospodăria sau profesiunea lor, prin împrumuturi sau scontare de efecte comerciale. Cooperativă poate împrumuta și pe neasociați când are prisos de fonduri.

În acest scop cooperativa poate acorda împrumuturi pe termen scurt.

Atât împrumuturile pe termen scurt, cât și împrumuturile pe termen lung, acordate membrilor se vor achita prin rețineri lunare din salariul debitorului conform dispozițiilor art. 238 din legea Casei de Credit, Economie și Ajutor a Corpului didactic, promulgată la 28 Iunie 1930. Printr-un regulament special aprobat de adunarea generală se vor fixa toate normele acordării împrumuturilor de orice fel..

Împrumuturile pe termen scurt trebuie restituite societății înăuntrul unui termen de cel puțin 9 luni, consiliul de administrație având dreptul să acorde prelungiri pe un nou termen în cazurile bine justificate.

Aceste împrumuturi pot fi acordate pe credit personal sau cu garanții, amănec, gajuri ect., după toate regulile ce se vor fixa de adunarea generală.

Deasemenea cooperativa poate acorda credite și pe termene mijlocii de 2 până la 5 ani, destinate la înzestrarea gospodăriilor țărănești și sporirea producției agricole sau industriale prin procurarea de inventar, vite mașini etc.

Împrumuturile din această categorie nu se pot acorda însă decât cu aprobarea expresă a adunării generale și numai din fondurile pe care cooperativa le-a obținut cu această destinație. În orice caz consiliul de acție e dator să i-a toate măsurile de garantare și de încasare regulată a ratelor din împrumut și dobânzilor, pentru ca instituțiunile care au procurat fondurile să fie asigurate de restituirea lor în termen conform contractelor.

Cooperativa poate acorda împrumuturi și diferitelor societăți cooperative, dacă găsește că acestea sunt constituite pentru buna stare materială, culturală și morală a membrilor, cum sunt societățile de consumație, de producție, de vânzare de produse, etc.

Ațari împrumuturi se vor acorda numai cu garanții reale în mobile, gaj de mărfuri, produse, etc. luându-se și garanția solidară și personală a administratorilor.

La acordarea împrumuturilor ad-ția societății este datoare să țină seamă nu numai de solvabilitatea sau garanțiile împrumutatului, ci și de capitalul ce are în bancă asociatul, precum și de scopul pentru care se cere împrumutul, dându-se preferință împrumuturilor destinate să sporească producțiunea, deasemenea ad-ția societății este datoare să supravegheze întrebuințarea împrumutului și îndeplinirea condițiilor prevăzute în contract.

La împrumuturile acordate și până la definitivă lor achitare societatea va percepe o dobândă. Dobânzile se stabilesc în fiecare an de adunarea generală.

Aceleași dobânzi vor curge și pentru cheltuielile de urmărire conform art. 124 din legea pentru organizarea cooperativei. Împrumutatul are în totdeauna dreptul să-și plătească datatoria integral sau în parte și înainte de termenul convenit, în care caz dobânda se va plăti numai pentru partea de capital și pentru timpul cât rămâne în mâinile împrumutatului.

Cooperativa este în drept să declare reziliat contractul

de împrumut și să reclame plata lui imediat în următoarele cazuri :

Când debitorul nu întrebuințează suma împrumutată pentru scopul arătat în actul de creanță :

Când lucru amanetat sau ipotecat este amenințat să piară sau să piardă din valoarea, din neglijență sau reua voință a debitorului ;

Când debitorul sau constituientul înstrăinează, risipește, sustrage ori lasă să piară amanetul sau îl transportă în altă comună fără voia cooperativei, precum și în cazul când cu știință a amanetat lucrul altuia sau a ascuns existența unor sechestre, urmărit și orice alte sarcini asupra lucrurilor amănetafe ori ipotecate :

Când amanetul transformat prin industrializare în marfă, este vândut și nu se depune la cooperativă, profitul obținut treptat cu vânzarea.

f) Să producă numai în comision articole necesare practicii profesionale, precum sunt : cărți didactice și tot felul de materiale și requizite școlare. Aceste operațiuni le va face Banca până la înființarea unei cooperative speciale de librărie.

g) Să ajute constituirea sau să organizeze ca secțiuni distincte pe lângă cooperativă tot felul de asigurări și reasigurări pe baza de mutualitate.

h) Să se asocieze la uniuni și federale legal constituite precum și în Banca Centrală Cooperativă.

i) Să primească donațiuni, cari în cazul când actul de donație nu prevede o anumă întrebuințare, vor putea fi întrebuințate în operațiunile societății și servi pentru acoperirea obligațiilor ei.

Consiliul de ad-ție este în drept să aprecieze și să accepte donațiunile. Asociații n-au nici un drept asupra donațiunilor, iar în caz de dizolvare a societății donațiunile urmează condițiile fondului de rezervă, dacă actul de donație nu dispună altfel.

j) Să sprigine moral și material răspândirea culturii printre asociați prin înființare de biblioteci, săli de lectură, conferințe, teatre cinematografe, etc., lucrând de preferință în înțelegere cu celelalte cooperative din regiunea ei.

Art. 36. Orice operațiuni încheiate și efectuate cu respectarea condițiilor de mai sus vor fi nule și în răspunderea personală a aceloră cari le-au făcut în numelele coopeza-

tivei, deosebit de sancțiunile prevăzute de art. 144 alin. 2 din legea pentru organizarea cooperăției.

CAPITALUL V.

Organele societății.

Art. 37. Organele societății sunt :

- a) Adunarea generală;
- b) Consiliul de Administrație;
- c) Cenzorii.

Adunarea generală.

Art. 38. Adunarea generală este formată din toți asociații înscrși cu cel puțin 3 luni înainte de convocare și cari sânt la curent cu vârsămintele părților sociale.

Art. 39. Adunarea generală lucrează în ședința ordinară și extraordinară.

Art. 40. Adunarea generală se întrunește în ședință ordinară odată pe an, fiind convocată de consiliul de administrație al cooperativei cel mai târziu până la 1 Aprilie.

Dacă totuși până la 15 Aprilie nu s'a făcut convocarea, cenzorii vor cere consiliului de administrație să facă această convocare. În caz de refuz din partea consiliului, cenzorii vor sesiza Uniunea de control respectivă sau, în lipsă Oficiul Național al Cooperăției Române cari vor face convocarea adunării generale.

Art. 41. Adunarea generală extraordinară poate fi convocată ori de câte ori va fi necesar în interesul societății.

Convocarea se face de către Consiliul de Administrație din propria inițiativă sau la cererea cenzorilor ori la cererea unui număr de cel puțin 1/10 din numărul total al asociațiilor cu drept de vot.

Art. 42. Cenzorii sau asociații cari cer convocarea adunării generale extraordinare sânt datorți să arate motivul convocării și chestiunile ce urmează să fie trecute în ordinea de zi.

Consiliul de administrație trebuie să convoace adunarea generală, fixând data care nu depășește 30 de zile dela prezentarea cererii.

Dacă consiliul de administrație nu va fi următor, personalele cari au cerut convocarea pot face apel la instituția de control respectivă, care va examina seriozitatea și urgența cererii și va face prin delegatul sau convocarea.

Art. 43. Convocarea adunării generale trebuie făcută

cu cel puțin 15 zile libere înaintea datei fixate pentru ținerea ei.

Ea va fi semnată după caz de președinte sau vicepreședintele consiliului, ori de reprezentantul instituției de control.

Convocarea trebuie să cuprindă locul, data ora întrunirii ordinea de zi precum și locul, data și ora întrunirii celei de a doua adunări pentru cazul că la prima convocare nu s'ar întruni numărul de asociați prevăzută la art. 46, de mai jos.

Este nulă orice hotărâre luată asupra unei chestiuni care nu a fost cuprinsă în ordinea de zi, afară de hotărârea pentru convocarea altei adunări generale.

Convocarea trebuie afișată la locul societății localul primăriei comunii de reședință și a celorlalte comune cu care lucrează societatea, la ușile școlilor sau bisericilor, precum și la localul celorlalte cooperative din aceste comune.

Art. 44. Copiile după bilanț împreună cu contul de profit și pierdere și raportul cenzorilor vor fi puse la dispoziția asociaților în localul cooperativei cu cel puțin 10 zile înainte de ținerea adunării generale.

La dosarul actelor adunării generale se vor păstra dovezile de afișare liberate de autoritatea respectivă: Cnotar, învățător, preot, paroh, ect., în caz de refuz dovada de afișare va fi liberată de delegatul societății în asistența a doi societari din comuna unde se face afișarea, carei vor semna dovada.

Deasemenea se va întocmi și păstra la dosarul cooperativei o listă de asociații prezenți la adunarea generală, certificată de persoanele care formează biroul adunării generale.

Toate dispozițiunile prevăzute în acest articol sunt sub pedeapsa de nulitate.

Art. 45. Adunarea este prezidată de președintele consiliului de ad-ție, în lipsa lui de vicepreședinte și în lipsa vicepreședintelui adunarea va fi prezidată de cel mai în vârstă dintre consilierii prezenți.

Adunarea alege din sânul său un secretar și doi scrutători care împreună cu președintele constituiesc biroul. Secretarul și scrutătorii nu pot fi aleși dintre membrii consiliului de ad-ție, cenzorii sau funcționarii cooperativei.

Art. 46. Adunarea este legal constituită puțând lua hotărâri valabile numai dacă sunt prezenți cel puțin $\frac{1}{3}$ din numărul total al asociaților cu drept de vot afară de cazurile când legea și aceste statute vor prevedea un număr mai mare de asociați.

Dacă la prima convocare nu se întrunește acest număr de asociați, adunarea se va ține după două săptămâni când se vor da deciziuni, oricare ar fi numărul asociaților prezenți, însă numai asupra chestiunilor care au fost înscrise în ordinea de zi dela prima convocare.

Art. 47. Hotărârile adunării generale se iau cu majoritatea de voturi, afară de cazurile în care legea și statutul de față cer o majoritate specială.

Fiecare asociat nu are în adunare decât un singur vot ori care ar fi numărul părților sociale ce posedă.

În caz de împiedecare, justificată el poate fi reprezentat în adunarea generală printr'un mandatar care trebuie să aibă mandat scris și care trebuie să fie tot asociat cu drept de vot.

Femeile măritate pot fi reprezentate prin soții lor, dacă sunt asociați, fără mandat scris. Administratorii și funcționarii cooperativei nu pot primi mandat de reprezentare în adunarea generală, sub pedeapsă de nulitate.

Un asociat nu poate fi mandatarul decât a unui singur asociat.

Administratorii și funcționarii cooperativei nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetelor, bilanțelor și pentru rezoluțiunile ce privesc rezonanabilitatea lor.

Votarea se face prin ridicarea de mâini afară de cazul când $\frac{1}{3}$ din numărul membrilor prezenți vor cere votul secret.

Deciziile pentru revocarea consiliului sau darea lui în judecată se vor lua în întotdeauna cu vot secret sub sancțiunea nulității.

Art. 48. Atribuțiunile adunării generale sunt următoarele.

a) Să ia cunoștință de rezultatul inspecțiunilor făcute de cenzori și organele instituțiunilor de control, precum și să avizeze asupra măsurilor și sancțiunilor ce ar urma să le ia.

b) Să aleagă și să revoace pe administratori și cenzori. Revocarea se va putea face numai de adunarea generală la care să ia parte cel puțin jumătate plus unul din numărul membrilor cu drept de vot, luând hotărâri cu $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor prezenți.

c) Să aproabe bilanțul și dările de seamă anuale.

d) Să decidă în cadrul prevederilor prezentelor statute asupra repartizării excedențelor și asupra modului de acoperire a eventualelor pagube în conformitate cu prevederile art. 34 de mai sus

e) Să fixeze suma maximă până la care societatea se poate angaja în cursul anului.

f) Să stabilească limita maximă până la care consiliul va putea acorda împrumuturi, precum și dobânda ce urmează să se perceapă.

g) Să stabilească condițiile în care se primesc depunerile spre fructificare și dobânda.

h) Să ia cunoștință de împrumuturile membrilor din consiliu și a cenzorilor.

i) Să aprobe regulamentele de organizare și funcționare interioară.

j) Să hotărască înființarea de sucursale în localitățile cu cari cooperativa lucrează potrivit prezentelor statute.

k) Să decidă asupra cumpărării sau arendării terenurilor și a construcțiilor necesare societății.

l) Să hotărască intentarea acțiunii de daune împotriva administratorilor aflați în funcțiune: aceasta numai de o adunare generală întrunită și lucrând cu majoritatea prevăzută la al. b. de mai sus.

m) Să decidă asupra apelurilor făcute, conform art. 3 și 15 din statute.

n) Să aprobe bugetul de cheltuieli și salarii peste care consiliul de administrație nu va putea trece. Bugetul nu este valabil decât dacă este întocmit în conformitate cu prevederile art. 81 de mai jos.

o) Să delibereze și să hotărască asupra tuturor chestiunilor ce interesează bunul mers al societății.

p) Să decidă asupra excluderii asociaților în cazul prevăzut la art. 15 lit. d.

q) Să hotărască participarea la orice întreprindere în legătură cu obiectul cooperativei în afară de instituțiile prevăzute la art. 66 al. b.

r) Să decidă asupra propunerilor de fuzionare, modificarea statutelor și dizolvarea societății, în conformitate cu dispozițiunile art. 91 și următoarele.

Art. 49. Pentru fiecare adunare generală se va dresa un proces-verbal în care se va prevedea:

1. Data și locul când sa (între adunarea generală);
2. Numele și pronumele celui ce a prezidat;
3. Numărul asociaților prezenți și a celor înscriși la cooperativă;

4. Ordinea de zi.

5. Discuțiunile urmate și hotărârile luate.

6. Majoritatea întrunită pentru fiecare chestiunea.

7. Acest proces-verbal se va semna de biroul adunării generale și se va transcrie în registrul special pentru deliberrările adunărilor generale.

La procesul-verbal se va atașa lista asociaților prezenți vizată de membrii biroului.

Dosarul cuprinzând procesul-verbal împreună cu toate actele referitoare la convocarea și ținerea adunării generale se va numerota, șnurui, sigila și atesta de președinte și scrutafori și se va depune formal cooperativei.

Art. 50. Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor și ale legii sunt obligatorii pentru toți asociații, chiar pentru cei ce nu au luat parte cu respectarea dreptului prevăzut de art. 160. Cod. comercial.

Fiecare asociat are dreptul să facă contestație în termen de 15 zile dela data adunării generale, împotriva deciziunilor contrarii legii sau statutelor. Contestația trebuie adresată instituției de control de care aparține cooperativa.

Poate face contestație orice asociat absent dacă a fost oprit fără motiv justificat a lua parte la adunarea sau dacă motivează contestație că nu s'a tăcut în regulă convocarea sau chestiunea nu a fost înscrisă în ordinea de zi.

Consiliul de Administrație.

Art. 51. Administrația societății este încredințată unui consiliu de ad-ție format din 9 membri, aleși de către adunarea generală dintre asociați.

Primii administratori sunt aleși de fondatori prin chiar actul constitutiv al societății.

Membrii consiliului trebuie să fie cetățeni români, bucurându-se de toate drepturile civile și politice și să fie știutorf de carte. Ei nu pot fi în același timp membri în consiliul de ad-ție al vreunei societăți comerciale cu scopuri și activități asemănătoare.

Rudele și afinii până la al treilea grad inclusiv nu pot fi aleși membri în același consiliu de ad-ție.

Deasemena cei cari au fost îndepărtați din administrația vreunei societăți cooperative pe baza dispozițiilor art. 150 din legea pentru organizarea cooperației nu mai pot fi aleși membri în consiliul de ad-ție pentru timpul statornicit în decizia

de îndepărtare. Asociații care nu satisfac cerințele aliniatei precedente, dacă totuși au fost aleși sau dacă în timpul funcționării nu mai îndeplinesc aceste cerințe, pierd de drept funcțiunea lor, și decaderea se constată printr'o încheiere a consiliului de ad-ție. Decaderea însă nu poate fi opusă, țărilor de bună credință, care au contractat cu societatea.

Dacă împiedecarea provine din rudenie sau afinitate, ultimul ales sau cel mai tănăr dintre ei, dacă au fost aleși în acelaș timp, pierde de drept funcțiunea sa.

Art. 52. Membrii consiliului de ad-ție sunt obligați ca în termen de cel mult trei luni dela alegerea lor în consiliu să-și completeze fiecare numărul de părți sociale stabilit de adunarea generală pentru administratori. În caz contrar, la împlinirea acestui termen ei decad din funcțiune și vor fi înlocuiți conform dispozițiunilor din aceste statute:

Administratorii nu vor putea cere retragera din cooperativă sau retragera de părți sociale, decât dacă pe lângă îndeplinirea condițiunilor prescrise pentru retragera asociaților au obținut și o deplină descărcare de gestiune din partea adunării generale.

Art. 53. Administratorii sunt mandatați temporali și revocabili de adunarea generală.

Mandatul administratorilor durează trei ani, ei putând fi realeși.

Administratorii se reînouesc în fiecare an cu câte 1 | 3 prin tragere la sorți.

La finele primului an de funcționare a societății și mai înainte de ținerea adunării generale, consiliul procedează în prezența cenzorilor, la tragere de sorți a 1 | 3 dintre membri, cari urmează să facă din consiliu și al căror mandat va putea fi renoit de adunarea generală; la finele anului al doilea, tragerea la sorți a treimei se face numai între cei rămași după prima tragere. Seria care a rămas, se va schimba la finele anului al treilea de funcționare, urmând ca de aici înainte fiecare serie să se schimbe, în ordinea vechimei, după o funcționare de trei ani.

În acelaș mod se va urma și în cazul când, în cursul funcționării cooperativei, va fi înlocuit întreg consiliul de ad-ție, reînouirea începând după încheierea primului an de gestiune a noului consiliu.

Art. 54. În caz de descompleteare a consiliului de ad-

ție, membrii rămași împreună cu cenzori desemnează cu majoritatea absolută a celor prezenți, care trebuie să fie 2 | 3 din numărul total, pe asociații cari să înlocuiască pe membri oșiți din consiliu, până la prima adunare generală.

Mandatul membrilor aleși de adunarea generală va dura până la expirarea mandatului membrilor pe cari îi înlocuiesc.

Art. 55. Atât în consiliu, cât și în comitetul de direcție, administratorii vor lucra personal, fără a putea fi reprezentați de vreun alt administrator sau o persoană străină.

Art. 56. Cooperativa este reprezentată prin consiliul sau de ad-ție, sau comitetul de direcție, dacă i s'a prevăzut în mod expres o astfel de împuternicire.

Acele care angajează societatea, trebuie să fie în prealabil aprobate de consiliul de ad-ție sau adunarea generală, după competența acestor organe, potrivit statutului și legii.

Semnătura oficială o vor avea doi membri din consiliu de ad-ție împuterniciți de consiliu, sau un membru și o altă persoană anume împuternicită.

Cel ce au semnătura socială nu o pot ceda sau transmite.

Pentru acte izolate, anume arătate în delegațiunea dată, precum și pentru reprezentarea în justiție, consiliul de ad-ție poate da procură și unor persoane strălne.

Art. 57. Consiliul alege din sânul său un președinte și un vice-președinte.

În lipsa președintelui, consiliul va lucra sub președinția vice-președintelui, iar dacă lipsește și acesta, sub președinția celui mai în vârstă dintre consilierii prezenți în ședință.

Pentru valabilitatea deliberărilor consiliului se cere prezența a jumătate din numărul administratorilor. Deciziunile se iau cu majoritatea celor prezenți. Opiniunile separate vor fi întotdeauna exprimate în procesul verbal.

Funcționarii cooperativei, cari sunt și membri în consiliul de ad-ție, nu au drept de vot în chestiunile cari privesc funcțiunea lor.

Consiliul de administrație va ține ședință, cel puțin de două ori pe lună.

Art. 58. — Consiliul de ad-ție poate desemna dintre membrii săi un comitet de direcție, format din cel mult trei persoane, dintre cari unul va fi președintele societății, care va avea conducerea zilnică a cooperativei, putând semna și reprezenta societatea sub supravegherea consiliului, al cărui

mandatarii sunt. Consiliul de administrație va fixa atribuțiunile comitetului, ale cărui lucrări vor trebui supuse consiliului de aducție, spre ratificare.

Art. 59. — Administratorii sunt solidari răspunzători față de societate:

1. De realitatea vărsămintelor efectuate de către asociați.

2. De existența reală a excedentelor distribuite.

3. De existența registrelor cerute de lege și de regulatoarea tinere.

4. De executarea întocmai a deciziunilor adunărilor generale, precum și a dispozițiunilor instituțiunilor de control.

5. De executarea îndatoririlor prevăzute la art. 60 de mai jos.

6. Și în general de observarea îndatoririlor pe care legea și statutele le impun și cari nu au caracterul unei însărcinări speciale și personale.

Art. 60. — Operațiunile făcute de către consiliul de aducție, peste limita drepturilor ce-i acordă statutele, nu sunt opozabile societății și membrii consiliului sunt personal și nelimitat răspunzători față de terți pentru aceste operațiuni.

Art. 61. — Administratorul, care într-o operațiune determinată, are, fie în numele său personal, fie ca reprezentant al altor interese contractii intereselor societății, va trebui să încunoștințeze despre aceasta pe ceilalți administratori și pe cenzori și să se abțină dela orice deliberare, privitoare la aceasta operațiune.

Administratorii sunt datori să păstreze secretul asupra futuror operațiunilor societății și a situației acestora.

Administratorul care contravine la dispozițiunile din alinatele precedente, este răspunzător de pierderile ce vor rezulta pentru societate, adunarea generală putându-l și exclude din societate.

Obligațiunile contractate de membrii consiliului de aducție trebuiesc aduse la cunoștința primei adunări generale.

Art. 62. — Orice asociat are dreptul să aducă la cunoștință instituției de control, acele sau omisiunile administratorilor dăunătoare societății.

Art. 63. — Responsabilitatea pentru acți, omisiuni sau neglijențe, nu se întinde și la acei administratori cari nu sunt în culpă și care și-a formulat opiniile înscrise de îndată ce au luat cunoștință de hotărârea majorității.

Art. 64. — Acțiunea civilă în contra administratorilor pentru fapte care privesc responsabilitatea lor, se decide de adunarea generală. Din momentul în care s'a hotărât darea în judecată, administratorii decad din funcțiune, iar adunarea generală trebuie să aleagă alți administratori.

Art. 65. — Răspunderea administratorilor nu încetează prin aprobarea bilanțului și nici prin descărcarea ce anual se dă administratorilor de către adunările generale, în cazul când mai târziu se constată fraude.

Art. 66. — Consiliul de administrație are următoarele îndatoriri :

a) Să execute și să observe toate dispozițiunile legii și ale statutelor de față, hotărârile adunării generale și dispozițiunile luate, în interesul societății, de către instituția de control.

b) Hotărăște, împreună cu cenzorii, afilierea cooperativei la uniunea de control și Federația sau Banca Centrală Cooperativei, etc. și delegează în fiecare an persoanele dintre asociați care să reprezinte societatea în acelea instituțiuni.

c) Primește noui membri în societate și decide asupra excluderii membrilor, potrivit art. 11 și 15 din prezentele statute ;

d) Fixează epocile vărsămintelor asupra părților sociale subscrise și hotărăște măsurile de luat împotriva celor ce nu le-au făcut la vreme ;

e) Numește și revoacă întregul personal al societății, personalul care lucrează sub supravegherea și pe răspunderea consiliului ;

f) Contractează împrumuturile necesare cooperativei și primește depuneri spre fructificare, în condițiunile și limitele fixate de adunarea generală ;

g) Delegează persoanele care formează comitetul de direcție prevăzut de art. 58 din statute, precum și acelea cari pot semna în mod valabil pentru societate, conform art. 56 din statute ;

h) Supraveghează și ratifică lucrările comitetului de direcție ;

i) Efectuiază toate operațiunile prevăzute de statute și în toate măsurile pentru bunul mers al societății ;

j) Autoriză cheltuielile necesare administrației, în limitele bugetului votat de adunarea generală ;

k) Ingrijește de întrebuințarea neîntârziată și sigură a sumelor disponibile ;

l) Aprobă situațiunile lunare de contabilitate și pregătește bilanțurile, supunându-le la verificarea cenzorilor și aprobarea adunării generale anuale, împreună cu o dare de seamă despre mersul cooperativei;

m) Convoacă adunarea generală ordinară, cel mai târziu până la data de 15 Aprilie, stabilindu-i și ordinea de zi;

n) Convoacă adunarea generală extraordinară, fie din proprie inițiativă, fie la cererea cenzorilor ori la cererea unui număr de cel puțin $\frac{1}{10}$ din numărul total al asociaților;

o) Completează locurile vacante în consiliu, împreună cu cenzorii, conform art. 54 din statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei;

p) Face publicațiunile prevăzute de statute și legea pentru organizarea cooperativei și cere deschiderea procedurii falimentului, când constată că societatea e în încetare de plăți, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei;

r) Administratorii cooperativei sunt obligați ca în termen de 15 zile dela data ținerii adunării generale anuale, să depună la judecătoria în a cărei circumscripție își are sediul cooperativa: copie de pe bilanț și modul de repartitie a excedentului net, copie de pe procesul verbal al adunării generale și lista asociaților în intrați și ieșiți din societate, în cursul anului, cu valoarea părților sociale subscrise de fiecare. Deasemenea sunt obligați a trimite judecătoriei de ocol respectivă, precum și instituției de control căreia îi aparține cooperativa, în termen de 8 zile dela ținerea adunării generale sau dela data procesului verbal de alegere;

Copie depe încheerile constatatoare de schimbările făcute în consiliul de administrație, comitetul de direcție și în comisia cenzorilor.

Tabloul nominal indicând numele și pronumele tuturor membrilor din consiliul de administrație și comitetul de direcție, dacă este cazul; numele și pronumele celor cari au primit mandatul de a reprezenta cooperativa și celor cari au dreptul de a semna pentru ea, precum și numele și pronumele cenzorilor.

s) Propune adunării generale condițiunile și regulamentele necesare pentru operațiunile societății și comunică Oficiului Național al Cooperativei Române, informațiunile statistice ce se vor cere în vederea întocmirii anuarului cooperativei române.

Administratorii sunt datorii să țină registrele jurnal, inventar și copii prevăzute de codul de comerț pentru comercianți, precum și registrul asociațiilor, registrul de procese-verbale ale adunării generale ordinare și extraordinare și registrele de procese-verbale ale ședințelor consiliului de ad-ție și ale cenzorilor.

Art. 67. Membrii consiliului de ad-ție sunt solidar și nelimitat răspunzători, față de societate, pentru pierderea ce aceasta ar suporta din cauza credinței, neglijența lor sau nerespectarea îndatoririlor prevăzute de lege, statutele și hotărârile adunării generale cînd această pierdere ar ataca numai excedentul.

Art. 68. Membrul consiliului de ad-ție care va lipsi fără temei justificat, dela trei ședințe consecutive, la care a fost formal convocat, se va considera demisionat.

Art. 69. Președintele consiliului de ad-ție și în lipsă vice-președintele, are în special: următoarele îndatoriri:

a) Să țină corespondența cooperativei și să conserve actele și documentele;

b) Să libereze bonurile de plată, în baza aprobărilor consiliului de ad-ție;

c) Să convoace consiliul de administrație;

d) Să pregătească elementele raportului anual de gestiune;

e) Să convoace adunarea generală ordinară sau extraordinară, cînd consiliul a decis aceasta;

f) Să supravegheze toate operațiunile societății, Cassa și contabilitatea și în genere toate lucrările personalului.

Despre cenzori.

Art. 70. În fiecare an, adunarea generală, convoacă pentru discutarea și aprobarea bilanțului, va alege dintre asociați trei cenzori titulari și trei cenzori supleanți.

Art. 71. Nu pot fi aleși cenzori și dacă totuși sau ales deced din funcțiunea lor:

a) Funcționarii societății;

b) Rudele și alții administratorilor, precum și rudele și afini dintre ei, până la gradul al patrulea exclusiv;

c) Cei cari nu îndeplinesc condițiunile prevăzute la art. 51. alin. 3 și 5 din statute.

Cenzorii sunt obligați, ca în termen cel mult de trei luni dela data alegerii lor, să-și completeze fiecare numărul de părți sociale fixate de adunarea generală.

În caz contrar ei pierd însărcinarea și locurile lor se vor completa potrivit dispozițiilor alin. următoare.

În caz de vacanță, cei rămași vor completa locurile prin cenzorii supleanți în ordinea vârstei.

Dacă nici cu ajutorul supleanților nu se poate completa n-rul cenzorilor, cei rămași vor face cooptările necesare dintre asociații care îndeplinesc condițiunile prevăzute în acel articol, până la întrunirea acelei mai apropiate adunări generale.

Art. 72. Cenzorii au următoarele îndatoriri:

a) Să facă adesea, și pe neașteptate inspecția casei și nici odată mai departe de un trimestru una de alta.

b) Să constate, cel puțin odată pe lună, existența titlurilor sau valorilor de tot felul depuse în gaj, cauciune sau în păstrarea societății.

c) Să examineze, cel puțin la fiecare trei luni, registrele societății, pentru ca să ia cunoștință de operațiunile speciale și să certifice dacă scriptele sunt bine ținute.

d) Să stabilească în înțelegere cu administratorii și să le verifice bilanțurile societății și situațiunea asociațiilor. Să întocmească raportul în care să reprezinte rezultatul examinării bilanțului și al administrației, precum și observațiunile lor și propunerile la aprobarea bilanțului și a altor măsuri necesare.

e) Să supună delibărării adunării generale apelurile asociațiilor în cazurile prevăzute de legea pentru organizarea cooperației și art. 8 și 15 din acestea statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperației.

f) Să completeze, împreună cu administratorii, locurile vacante în consiliu, conform art. 54 din aceste statute; să completeze comisiunea cenzorilor în caz de vacanță, conform art. 71 din statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperației.

g) Să vegheze ca dispozițiunile legii, ale actului constitutiv sau ale statutelor, să fie executate de către administratori,

Cenzorii pot să asiste la ședințele administratorilor și să ceară a se înscrie în ordinea de zi a ședinței consiliului, precum și în aceea a adunărilor generale ordinare și extraordinare, propunerile ce vor crede de cuviință.

h) Să se sesizeze uniunea de control respectivă sau în lipsă Oficiul Național al Cooperatiei Române, când consiliul nu face convocarea adunării generale ordinare, conform art. 40 din statute, precum și să ceară consiliului convocarea a lu-

nării generale extraordinare, conform art. 41 și 42 din statute.

i) Să verifice îndeplinirea dispozițiilor actului constitutiv și statutelor, cu privire la condițiunile cerute pentru prezența asociațiilor în adunarea generală, luând parte la toate adunările generale.

j) Să îndeplinească atribuțiunile ce le sunt date prin legea pentru organizarea cooperației și codul de comerț, cu privire la constituire, fuzionare, dizolvare și să supravegheze operațiunile lichidării.

Art. 73. Cenzorii deliberază în comitet, la care vor lua parte personal și decid cu majoritate; iei aleg un președinte, care are îndatorirea de ai convoca decâteori este nevoie și cel puțin odată pe lună.

Dispozițiunile art. 61, 67 și 68 din statute se aplică și cenzorilor.

Dacă nu se poate întruni majoritatea, raportul pentru verificarea bilanțului și orice alt raport de deliberare va fi făcut de fiecare cenzor.

Inspecțiunile și controlul vor putea fi făcute și de fiecare cenzor în parte, dacă are delegațiunea celorlalți.

Cenzorii sunt datori să păstreze secretul asupra operațiunilor societății și situației ei, fiind răspunzători pentru daune și putând fi și excluși din societate.

Personalul Cooperativul.

Art. 74. Întregul personal al cooperativei se numește și se revoacă, după propunerea președintelui sau comitetului de direcție, de consiliul de ad-ție pe răspunderea sa.

Art. 75. Președintele are conducerea tuturor operațiunilor societății, precum și supravegherea întregului personal. Atribuțiunile lui sunt cele fixate la art. 69 din statute.

La cooperativele mai mari consiliul de ad-ție poate numi un director, care va fi însărcinat să îndeplinească în parte sau în total, atribuțiunile președintelui. Stabilirea atribuțiunilor date în sarcina directorului se face de consiliul de ad-ție.

Art. 76. Casierul este păstrătorul numerarului și valorilor societății.

Casierul este îndatorat a trece întrun registru special de casă, toate încasările efectuate, și plățile făcute, în cursul fiecărei zile și să păstreze soldul în cassa societății.

Casierul nu poate face încasări decât contra chitanței eliberate din registrul chitanțier și semnate de dânsul.

Plățile se fac numai în baza bonurilor de plată semnate de președinte sau în lipsă de vice-președinte, ori de altă persoană anume împuternicită de consiliul de ad-ție. Casierul nu va fi descărcat decât pentru plățile în întregime confirmate de primitor și justificate cu acte.

Casierul este îndatorat să înștiințeze în scris pe președintele societății, oridecâteori soldul casei întrece nevoile operațiunilor zilnice, pentru a se lua măsuri de plasarea lui.

Casierul poate fi îndatorat să îndeplinească și alte însărcinări anume determinate de consiliul de ad-ție.

Art. 77. Cu ținerea contabilității va fi însărcinat contabilul, care are următoarele atribuțiuni :

a) Să țină contabilitatea în regulă și la curent.

b) Să încheie, cel puțin odată pe lună, balanța de verificare și să o prezinte președintelui societății și cenzorilor.

c) Să încheie la 31 Decembrie al fiecărui an, conturile și registrele și să prezinte consiliului de ad-ție, cel mai târziu până la 25 Ianuarie bilanțul și conturile închise, împreună cu actele justificative.

d) Să îndeplinească orice altă însărcinare iar da consiliul de administrație.

Art. 78. În caz când dezvoltarea operațiunilor cere numirea și a altor funcționari, consiliul de ad-ție va stabili atribuțiunile lor.

Funcționarii cooperativei și în special casierul, trebuie să fie asociați și sunt datorți să-și completeze, în termen de trei luni părțile sociale stabilite de adunarea generală.

Ei nu vor ocupa funcțiuni sau primi însărcinări în administrația altor societăți decât cu aprobarea prealabilă a consiliului de ad-ție.

Președintele, vice-președintele, membrii comitetului de direcție și contabilul, nu pot îndeplini funcțiunea de casier al cooperativei.

Art. 79. Revocarea funcționarilor se face de consiliul de ad-ție, prin decizii motivate. Contabilul revocat are drept de apel, la instituția de control, de care ține societatea, în termen de 15 zile dela comunicarea deciziei; hotărârea instituției de control este obligatorie pentru consiliu.

Contabilul va fi numit de preferință dintre absolvenții școlilor de contabilitate cooperatistă.

CAPITOLUL VI

Bilanț, buget, excedente și fonduri colective.

Art. 80. La începutul fiecărui an consiliul de adunție alcătuiește un proiect de buget al veniturilor și cheltuielilor cooperativei.

Acest proiect de buget se va prezenta adunării generale împreună cu raportul cenzorilor. El nu poate fi pus în aplicare de cât după ce va fi fost aprobat de adunarea generală și dacă a fost întocmit cu reprezentarea dispozițiilor prezentelor statute.

Până la adunarea generală, membrii consiliului de adunție împreună cu cenzorii întruniți în ședință pot, cu majoritatea absolută a numărului total, aproba aplicarea anticipată a proiectului de buget, dacă la cheltuieli acesta este mai mic sau cel mult egal cu bugetul anului trecut, sub rezerva ratificării adunării generale. În lipsa unei asemenea aprobări nu se poate face nici-o plată.

Bugetul va cuprinde veniturile probabile și cheltuielile ce se pot prevedea.

Totalul cheltuielilor, inclusiv salariile, impozitele etc. nu poate trece peste 30% din veniturile brute ale anului precedent. Dacă în cursul anului se va constata că veniturile sunt în scădere față de cele ale anului precedent, consiliul de adunție al cooperativei este obligat să reducă cheltuielile în aceeași proporție.

Art. 81. Anul social începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie.

La finele anului social, consiliul de adunție face un inventar de întregul activ și pasiv al societății și stabilește situația păstrătorilor de valori, pentru a încheia bilanțul și contul de profit și pierdere, care după verificare de către comisia cenzorilor se va supune spre cercetare și aprobare, adunării generale.

Art. 82. Bilanțul va trebui să cuprindă :

I. *Averea societății active) și anume :*

a) Valorile de casă, în numerar și efecte publice, aceste din urmă după prețul mijlociu din ultimul semestru, având în vedere cota oficială a burselor.

b) Creanțele societății după valoarea lor reală, excluzându-se creanțele dubioase.

c) Prețul de cost al imobilelor societății, constituindu-se la pasiv fonduri de amortizare.

Conform art. 51. din legea pentru organizarea cooperăției plus valoarea bunurilor poate fi trecută în bilanț pentru mărirea activului cu condițiunea a se prevedea distinct în pasivul bilanțului în fond suficient pentru variațiunea de preț.

d) Depunerile ca societatea ar avea la alte instituțiuni.

e) Participările eventuale ale societății la alte întreprinderi și beneficiile obținute la fiecare.

f) Orice altă avere a societății.

II. Datoriile (pasivul) societății și anume:

a) Datoriile de orice natură, contractele de orice societate.

b) Depunerile spre fructificare.

c) Părțile sociale.

d) Fondul de rezervă, fondurile de amortizări și celelalte fonduri colective.

e) Donațiunile.

f) Excedentul net anual.

Pe lângă bilanț se va anexa și un cont amănunțit de profit și pierdere, arătând excedentul și cu proiectul de repartizare. Soldul contului de profit și pierdere, va figura în bilanț.

Art. 83. Copia bilanțului și raportul cenzorilor se vor pune la dispoziția oricărui societar, în localul societății, cu un proiect de repartizarea excedentului.

Fiecare membru este în drept să scoată copie de pe aceste acte.

Bilanțul și contul de profit și pierdere trebuie să arate în clar și sincer situația patrimoniului societății, precum și excedentele avute sau pierderile încercate.

Art. 84. — Din excedentele brute ale societăți se vor scădea.

a) Cheltuielile de administrație.

b) Salariile și indemnizațiile personalului și ale membrilor delegați.

c) Dobânzile împrumuturilor contractate.

d) Dobânda cavenită la fondurile de rezervă, prevedere etc., dacă acestea fonduri au fost întrebuințate în operațiunile societății; în acest caz, li se va socoti dobânda ca pentru depuneri spre fructificare.

e) Sumele ce reprezintă impozitele, precum și primele de asigurare pe anul expirat averii mobile și imobile a cooperativei.

f) Amortizarea construcțiilor, instalațiilor, mobilierului etc., deasemenea se vor scădea datorită ce nu se pot încasa ori sunt îndoielnice.

g) Pierderile de tot felul încercate de societate.

Ceeace rămâne constituie excedentul net, care se va distribui de adunarea generală, după propunerea consiliului de administrație, în felul următor :

10% cel puțin pentru formarea fondului de rezervă.

10% cel puțin pentru scopuri culturale, cooperatiste și sociale.

12% cel mult consiliului de administrație, comisiei de cenzori și funcționarilor ca primă de muncă, în raport cu ședințele la care au luat parte sau cu activitatea depusă și cu salariile.

20% cel mult pentru acordarea de ajutoare în caz de boală gravă sau deces, membrilor sau familiilor lor.

Din ceeace va rămâne se va da părților sociale de asociații o remunerație, care nu va putea întrece, în nici un caz, maximum fixat în fiecare an de Oficiul Național al Cooperatizării Române.

Restul se va distribui asociațiilor, în raport cu dobânzile plătite societății, în cursul anului, la împrumuturile contractate, ca participare la obținerea excedentului.

Partea cuvenită neasociațiilor se va calcula și atribui fondului de rezervă și cultural în părți egale.

Adunarea generală poate aproba ca riscurile cuvenite asociațiilor și neasociațiilor să fie destinate în întregime fondurilor de rezervă, culturale și de interes cooperativ, sau celui de ajutoare în caz de boală sau deces.

Art. 85. — Fondul de rezervă se va forma :

a) Din taxa de înscriere depusă de asociați.

b) Din cel puțin 10% asupra excedentului net anual.

c) Din sumele ce i se atribuie conform art. 85 din statute.

d) Din dobânda fondului de rezervă.

Art. 86. — Fondul de rezervă va fi plasat de preferință în efecte publice ale statului sau garantate de stat, care se vor pune spre păstrare la o instituțiune publică, precum și în imobile și instalațiuni.

Art. 87. -- Fondul de rezervă constituie proprietatea exclusivă a societății, membrii neavând nici un drept asupra lui și neputând pretinde nici o parte dintr'insul.

În caz de dizolvare a societății, fondul de rezervă va fi întrebuințat numai la înzestrarea unei instituțiuni de interes cooperativ, determinată de adunarea generală de lichidare, sau în caz de omisiune, de Oficiul Național al Cooperăției.

Până la întrebuințarea lui potrivită hotărârii adunării generale, fondul de rezervă va fi depus spre păstrare la o instituțiune publică, la Banca Centrală Cooperativă sau la o federală.

Art. 88. — Cei 10% prevăzuți pentru scopuri culturale la art. 85, se vor întrebuința de consiliul de ad-tie pentru opere de cultură, educație și propagandă cooperatistă și pentru opere sociale.

În caz de dizolvare a societății se va urma cum este în art. precedent pentru fondul de rezervă.

CAPITOLUL VII

Modificarea statutelor. Fuziune. Dizolvare

Art. 89. — Modificarea statutelor se va face cu observarea regulilor prevăzute de art. 54 din legea pentru organizarea cooperăției.

Modificarea statutelor se decide de adunarea generală extraordinară, convoacă cu cel puțin una lună înainte de ziua fixată pentru întrunire. Convocarea va trebui însoțită de proiect care să arate anume modificările propuse.

La adunarea generală vor trebui să fie prezenți cel puțin jumătate din numărul asociaților cu drept de vot iar hotărârea se va lua cu cel puțin $\frac{2}{3}$ din numărul voturilor asociaților prezenți.

În cazul când, după această primă convocare, nu se poate întruni numărul de asociați prevăzuți mai sus, adunarea generală va avea loc până în 2 săptămâni, la data și locul stabilit în prima convocare și cu aceeași ordine de zi.

Această adunare va lucra cu cel puțin $\frac{1}{3}$ a numărului asociaților și va hotărî cu $\frac{2}{3}$ din numărul asociaților prezenți.

Dacă nici în această adunare nu se întrunește majoritatea prevăzută pentru a lua hotărâri valabile, modificarea statutelor se va considera respinsă.

Art. 90. — Schimbarea obiectului cooperativei precum

și dizolvarea cooperativei nu poate fi hotărîtă decît de adunarea generală, la care au luat parte cel puțin jumătate din numărul total al asociațiilor cu drept de vot, hotărîrea trebuind să se ia cu majoritatea de cel puțin $\frac{2}{3}$ din numărul asociațiilor prezenți.

Art. 91. — Fuziunea cu alte societăți cooperative nu poate fi hotărîtă decît de o adunare generală, în care au fost prezenți cel puțin $\frac{1}{3}$ din numărul asociațiilor cu drept de vot și numai cu majoritate de $\frac{2}{3}$ din numărul celor prezenți.

Adunarea generală extraordinară prevăzută în acest articol și în cel precedent, se va convoca cu o lună de zile mai înainte de ziua fixată pentru ținerca ei cu îndeplinirea formalităților prevăzute pentru adunările generale ordinare.

Art. 92. Asociații, care nu primesc deciziunile privitoare la schimbarea obiectului societății, la fuziune sau dizolvare, au dreptul să se retragă din societate primindu-și drepturile părții sociale vărsate după regulile stabilite în aceste statute pentru retragerea asociațiilor.

Art. 93. Hotărîrea de dizolvare, precum și hotărîrea de fuziune; aprobată de instituția de control respectivă, trebuie comunicată prin îngrijirea administratorilor judecătorei de ocol, unde cooperativa a fost înregistrată, pentru a fi trecută în registrul societăților cooperative; deasemenea administratorii vor îngriji să se publice hotărîrea în Buletinul Cooperației.

Art. 94. Dizolvarea societății este urmată de lichidare, care se va face cu îndeplinirea formalităților prevăzute în codul de comerț, pentru lichidarea societăților anonime, publicațiile făcându-se în Buletinul Cooperației Române.

Adunarea generală nu poate dispune dizolvarea, dacă cel puțin 50 asociați stăruiesc pentru continuarea ei, chiar dacă sunt în minoritate.

Art. 95. Drept normă pentru conducerea operațiilor societății, pe lângă dispozițiunile prezentelor statute se vor avea în vedere prescripțiile legii pentru organizarea cooperației și ale codului de comerț întrucît nu sînt abrogate prin legea pentru organizarea cooperației.

VII. Aceste statute sau adoptat și semnat de noi în adunarea generală de constituire din 29 luna August anul 1935 când am ales în consiliul de administrație pe D-nii:

1. Mărga Ioan din comuna Ceica

2. Mihația Gavril	"	"	Vascău
3. Sorescu Andrei	"	"	Oradea
4. Radu Ștefan	"	"	Noșorid
5. Bumbulescu C-tin	"	"	Aleșd
6. Nicoară Gheorghe	"	"	Popoști
7. Bogdan Gavril	"	"	Diosig
8. Liber Ioan	"	"	Talpe
9. Ile Teodor	"	"	Rontău

Conzori titulari D-nii:

1. Nicu P. Anghel	"	"	Oradea
2. Banciu Nicolae	"	"	Bălaia
3. Dornea Iosif	"	"	Inand

Conzori supleanți D-nii:

1. Negruț Nicolae	"	"	Sântandr.
2. Nica Ioan	"	"	Suștiu
3. Munteanu Ioan	"	"	Petreu

VIII. Vor putea semna valabil în primul an pentru societate D-nii: Ioan Mangra și Andrei Sorescu iar în anii următoari delegații desemnați de consiliul de administrație, conform prevederilor acestor statute.

IX. Delegăm cu depline puteri pe Dl Ioan Mangra din comuna Ceica și Dl Andrei Sorescu din comuna Oradea să îndeplinească formalitățile pentru constituirea societății prevăzute de art. 28 din legea pentru organizarea cooperăției.

X. Societatea este compusă acum la constituire din următoarele persoane:

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRONUMELE	Capital semnat	Capital vărsat	SEMNĂTURA
1	Mangra Ioan	14000	3500	ss. Ioan Mangra
2	Sorescu Andrei	2000	200	ss. A Sorescu
3	C. Bumbulescu	5000	500	ss. C. Bumbulescu
4	Eug. Bumbulescu	1000	220	ss. E. Bumbulescu
5	Caba P. Gheorghe	1000	220	ss. G. Caba
6	Caba Maria	1000	220	ss. M. Caba
7	Gheorghe Ionescu	1000	220	ss. G. Ionescu
8	Ioan Merțan	1000	220	ss. Merțan Ioan
9	Jugraivu Ioan	1000	220	ss. I. Jugraivu
10	Pantea Crăciun	1000	220	ss. C. Pantea
	Report	28000	5740	

Nr crt	NUMELE ȘI PRONUMELE	Capital semnat	Capital vărsat	SEMNĂTURA
	Transport	28000	5740	
11	Ioan Ziber	1000	220	ss. Ioan Ziber
12	Marian Florica	1000	220	ss. Marian Florica
13	Tcaci Alexandru	1000	220	ss Alex. Tcaci
14	Fechete Aurel	1000	220	ss A Fechete
15	Ivănescu Gheorghe	1000	220	ss. Ivănescu Gh.
16	Ivănescu Veturia	1000	220	ss. Ivănescu Veturia
17	Fluieraș Ioan	2000	425	ss Ioan Fluieraș
18	Ilie Theodor	1000	220	ss. Ilie Theodor
19	Panaiteșcu Marin	5000	645	ss. Marin Panaiteșcu
20	Alex. Nicolescu	2000	425	ss. Alex. Nicolescu
21	Ștefan Radu	2000	425	ss. Ștefan Radu
22	Dușa Tralan	1000	220	ss. T. Dușa
23	Gheorghe Nițcoară	6000	1275	ss. Gh. Nițcoară
24	Ioan Munteanu Seleş	5000	1070	ss. I. Munteanu
25	Fogaș Alexey	5000	1070	ss. Fogaș Alexey
26	Bogdan Gavril	4000	850	ss. G Bogdan
27	Bogdan Magdalena	1000	220	ss M. Bogdan
27	Cristea Gheorghe	2000	425	ss Gh Cristea
29	Baciu Nicolae	10000	2125	ss Nicolae Baciu
30	Baciu Irina	2000	425	ss. Irina Baciu
31	Roman Iulia	1000	220	ss. Roman Iulia
32	Giurău Gheorghe	5000	1070	ss Giurău Gheorghe
33	Gh. Șandor	3000	645	ss. Gh Șandor
34	Gavril Mihocia	2000	425	ss. G. Mihocia
35	Aron Ioan	1000	220	ss. I. Aron
36	Ignatie Popa	2000	425	ss. Ignatie Popa
37	I. Nica	1000	220	ss. I. Nica
38	A. Moșica	2000	425	ss. A. Moșica
39	Meșter Gavril	1000	100	ss. G Meșter
40	Ștefan Popon	1000	100	ss. Șt. Popon
41	Manea Florian	1000	100	ss Manea Florian
42	Florian Lăzurescu	1000	100	ss Fl Lăzurescu
43	Walner Fr.	1000	100	ss. Fr. Walner
44	Dinu Florea	1000	500	ss Fi. Dinu
45	Negruțu Nicolae	5000	100	ss N Negruțu
46	Floruțu Gavril	1000	100	ss. G. Floruț
47	Floruțu Cornelia	1000	100	ss C. Floruț
48	Lucreția Teaciu-Bodin	1000	100	ss. Lucreția Teaciu
49	Const Anastasiu	1000	100	ss. C. Anastasiu
50	Dornea Iosif	1000	100	ss Dornea
51	Cornelia Nițcoară	1000	100	ss. C. Nițcoară
52	Druța Florian	1000	100	ss. Druța
53	Gh. I. Pecingnie	1000	100	ss. Gh. I. Pecingnie
	Report	11800	22370	

Nr crt.	NUMELE ȘI PRONUMELE	Capital semnat	Capital vărsat	SEMNĂTURA
	Transport	118000	22430	
54	Pavel Păunescu	1000	100	ss. Păunescu
55	Braga Grigore	1000	100	ss. Gr. Braga
56	Gheorghe Pomoje	1000	100	ss. Gh. Pomoje
57	Mascaș Ioan	1000	100	ss. I. Mascașiu
58	Mascaș Paraschiva	1000	100	ss. P. Mascașiu
59	Ioan Costa	2000	200	ss. I. Costa
60	Ioan Nițu	2000	200	ss. Ioan Nițu
61	Livia I. Nițu	2000	200	ss. Livia I. Nițu
62	Gh. Negruțiu	5000	500	ss. Gh. Negruțiu
63	Isprăvnicelu Const.	1000	100	ss. C. Isprăvnicelu
64	Pernesca Teodor	1000	100	ss. T. Pernesca
65	Meșter Elisabela	1000	100	ss. E. Meșter
66	Augustin Șandru	1000	100	ss. A. Șandru
67	Anghel Nicu	2000	200	ss. A. Nicu
68	Vasvari Gheorghe	1000	100	ss. Gh. Vasvari

Total 141000 22430 lei adică douăzeci și patru de mii șaptesute treizeci lei capital social vărsat și 141000 unasută patruzeci și una mii lei capital social.

Poliția orașului Oradea, județul Bihor.

Se legalizează de noi semnăturile de mai sus ale membrilor „Băncii Populare a învățătorilor din județul Bihor”. 68 semnături sunt făcute propriu.

Oradea, la 29 August 1935.

Comisar de Poliție:
s. s. *Indiscriabil.*

Delegați ai Adunării generale:
(ss) *I. Mangra, (ss) A. Sorascu.*

Notă: La pagina 120 totalul rubricii primă e 118.000, iar al rubricii a doua e 22.430.

Judecătoria Urbană Oradea
Județul Bihor

PROCES-VERBAL No. 994 | 935

Astăzi 25 Octombrie 1935.

În camera de Consiliu a acestei judecături și înaintea noastră Dr Iosif Urszinyi șef judecător la judecătoria Urbană Oradea, asistat de Ilie Tita pt. grefierul judecătoriei, s'au prezentat în persoană D-nii Ioan Mangra și Andrei Sorescu, a căror identitate am stabilit-o prin actele ce ne-au prezentat în calitate de mandatar ai Societății Cooperative cu numele „Banca Populară a învățătorilor din județul Bihor” Societate Cooperativă de credit și economie, cu sediul în orașul Oradea, județul Bihor, compusă din 68 membri asociați, ale căror semnături au fost legalizate de Poliția Oradea, conform art. 29 din legea pentru organizarea cooperatiei și au cerut autentificarea actului constitutiv și statutelor ce ne-au depus odată cu petițiunea înregistrată la No. 994 | 935 în trei exemplare identice, dintre care trei exemplare semnate de D-nii Ioan Mangra și Andrei Sorescu, mandatarii, cu propriile lor semnături.

După care noi personal am citit acest act constitutiv și statutele din cuvânt în cuvânt în auzul mandatarilor, care la întrebările puse de noi, ne-au declarat că actul constitutiv și statutul este a lor, că prin aceasta exprimă liberă lor voință, că l-au semnat cu propriile lor semnături, iar în ceea ce privește ceilalți asociați, s'au împlinit formalitățile prevăzute de art. 29 din legea pentru organizarea cooperatiei.

Apoi am pus pe mandatarii de au semnat în prezența noastră precum mai sus se arată și exemplarul prezentat neiscălit și care urmează a se păstra la dosar. În urmă vizând cu viza noastră spre neschimbare cele trei exemplare de act constitutiv și statute :

Noi judecătorul,

Luând act de declarațiunile făcute de mandatarii :

Văzând și art. 28 din legea pentru organizarea cooperatiei și dispozițiile legale privitoare la autentificarea actelor. Dăm autentificarea legală prezentului act constitutiv și statutelor societății cooperative cu numele de „Banca populară a

învățătorilor din județul Bihor" cu sediul în orașul Oradea, județul Bihor.

De cele arătate am dressat prezentul proces-verbal, semnat de noi și grefier.

Judecător: (ss) *Indiscifrabil.*

Grefier: (ss) *Indiscifrabil.*

Judecătoria Urbană Oradea
Județul Bihor

CERTIFICAT

Noi Dr. Insif Urszinyi judecător la judecătoria Urbană Oradea, județul Bihor.

Având în vedere cererea înregistrată la No. 994 | 935 și semnată de Doșii Ioan Mangra și Andrei Sorescu în calitate de delegați pentru constituirea „Băncii Populare a Învățătorilor din județul Bihor”, Societate cooperativă de credit și economie, cu sediul în orașul Oradea, județul Bihor.

Certificăm că în ziua de 25 Octomvrie 1935 s'a autenticat la această judecătorie actul consecutiv și statutele suszisei societăți cooperative sub No. 994 | 935, înscriindu-se în registrul de cooperative la No. 2 | 935, iar un extract după aceste acte s'a trimis de noi spre publicare în „Buletinul Cooperației Române” și deci formalitățile cerute de art. 28 și 33 din legea pentru organizarea cooperației fiind îndeplinite; societatea poate funcționa.

Drept ce am eliberat prezentul certificat de liberă funcționare, în conformitate cu dispozițiunile art. 33 din legea pentru organizarea cooperației.

Oradea, la 25 Octomvrie 1935.

Judecător: (ss) *Indiscifrabil.*

Grefier: (ss) *Indiscifrabil.*

Judecătoria Urbană-Oradea

EXTRAS

din actul constitutiv și statutele „Băncii populare a învățătorilor din Județul Bihor” cooperativă de credit și economie din Oradea jud. Bihor.

1. Se înființează o societate cooperativă cu numele de Banca Populară a Învățătorilor din Jud. Bihor societate cooperativă de credit și economie cu sediul în Oradea județul Bihor.

2. Obiectul societății este de a înlesni creditul și a fructifica economiile asociaților și a face orice operațiuni bancare și comision pentru ei.

3. Cercul de activitate este fixat la Oradea.

4. Durata societății este nelimitată.

5. Bilanțul se închide la fiecare 31 Decembrie.

6. Valoarea părților sociale este de lei 1000.

7. Răspunderea asociaților este solidară și limitată.

8. Societatea este reprezentată prin consiliul său de aducție care este format din 9 membri, sau prin comitetul de direcție, dacă a primit împuternicirea expresă dela consiliul de aducție.

Actele care angajează societatea trebuiesc să fie în prealabil aprobate de consiliul de aducție împuternicit și sau de adunarea generală, în conf. cu statutele și legea.

Semnătura socială o vor avea 2 membri din consiliul de aducție împuterniciti de consiliu sau un membru și o altă persoană împuternicită.

Cei ce au semnătura socială nu o pot ceda sau transmite.

Pentru actele izolate, anume arătate în delegațiunea dată, precum și pentru reprezentarea în justiție consiliul de aducție poate da procură și unor persoane străine.

Prin actul constitutiv s'a prevăzut să semneze pentru societate D-l Ion Mangra și Andrei Sorescu.

9. Înștiințările și publicațiunile ce emană dela cooperativă se vor face prin afișare la locurile prevăzute de statute, iar hotărîrea de dizolvare sau fuzionate se va publica în Buletinul Cooperației.

10. Actul constitutiv și statutele s'au autentificat de această judecătorie în ziua de 25 Octombrie 1935, sub Nr. 994 | 935.

Oradea, la 25 Octombrie 1935.

Judecător-sef,
(ss) indiscifrabil.

Grefier,
(ss) indiscifrabil.

BULETINUL OFICIAL**AL COMITETULUI ȘCOLAR JUD. DIN BIHOR**

Ordinele din acest Buletin, vor fi înregistrate de fiecare director, directoare de stat și confesional, comunicate tuturor colegilor dela școala respectivă și rezolvite întocmai

Nr. 3012 | 1937. Ca și în anii trecuți, de asemenea și în acest an, Comitetul Școlar Județean va aranja o expoziție de obiectele lucrate la îndelînicirile practice de elevii și elevele școalelor primare de stat din județ. Cluj / Central University Library Cluj

Deschiderea oficială a expoziției se va face în ziua de 20 Iunie 1937 ora 11 și jumătate și va fi deschisă până inclusiv 29 Iunie 1937.

Locul unde va fi aranjată expoziția se va anunța la timp.

Având în vedere faptul, că foarte mulți D-ni învățători ne-au comunicat că vor participa la această expoziție, cu școlile ce le conduc, se prevede, că expoziția din acest an va fi cu mult mai mare, ca în anul trecut.

Pentru a putea face toate pregătirile necesare și pentru a putea lua măsurile convenite, ca să avem și un local corespunzător unde să aranjăm expoziția, se pune în vedere tuturor D-ilor directori de școli primare, ca să raporteze Com. Școl. Jud. cu reîntoarcerea poștei următoarele :

1. Dacă va participa sau nu la expoziție cu obiectele lucrate de elevii sau elevele școlii la lucrul manual?

Ni se va raporta și în cazul când nu poate să ia parte la expoziție.

2. Cei ce doresc, să participe la expoziție, ne vor raporta, că vor participa la expoziție, și ce suprafață vor ocupa obiectele ce le vor aduce; fie că ele vor fi așezate pe mese sau pe pereți.

De acestea date avem necondiționat lipsă, pentru a putea ști, în ce local să aranjăm expoziția și ce pregătiri să facem, pentru a putea asigura reușita ei.

Se va face o secție a expoziției și de deseme a elevilor din școlile primare.

Pe fiecare desemn va fi scris numele și pronumele elevului, clasa în care a fost și comuna.

Deasemenea și pe obiectele lucrate la lucrul manual va fi cusută sau lipită o etichetă, care va conține: numele și pronumele celui ce a făcut obiectul, clasa și comuna dela școala căreia a fost adus obiectul la expoziție.

Obiectele lucrate în centrele de lucru manual vor fi așezate la expoziție în camere separate.

Toate centrele de lucru manual sunt obligate a participa la expoziție.

Conducătorii și conducătoarele centrelor cari nu vor participa la expoziție, în viitor nu vor mai fi numiți în învățământ.

Se pune în vedere tuturor, ca la expoziție să nu aducă decât obiectele cari au fost lucrate de elevii și elevcele cursului primar în acest an școlar.

Fată de cei contravenienți se vor aplica cele mai severe sancțiuni.

Acelea obiecte cari sunt de vândut, să fie prevăzute și cu o etichetă, care să arate prețul pentru care e de vândut. Această etichetă va fi cusută sau lipită pe obiect lângă eticheta cu numele celui ce a făcut obiectul.

Obiectele se vor aduce la expoziție în zilele de 16, 17 și 18 Iunie 1937.

Fiecare școală sau centru de lucru manual, care va participa la expoziție, va avea și o inscripție pe hârtie carton alb sau de desemn de mărimea 30—50 cm. cu inscripția: Școala primară de stat din . . .
. . . sau centrul de lucru manual dela școala primară.

de stat din Inscripția va fi făcută cât se poate de frumoasă estetică.

Fiecare școală ce va participa la expoziție, va aduce un tablou în 2 exemplare de obiectele prezentate la expoziție. Tabloul va cuprinde și prețul unitar și total al obiectelor prezentate la expoziție, precum și numele învățătorilor și învățătoarelor sub a căror conducere au fost lucrate obiectele.

Școlile și centrele cari vor prezenta obiectele cele mai reușite vor fi premiate.

Se vor da ca premii:

1. 6—10 bucăți aparate de radio.
2. 5 premii à 2000 lei.
3. 10 premii à 1000 lei.
4. 20 premii à 500 lei și
5. 20 buc. diplome ca premii.

Atât D-nii directori, cât și toți cei ce vor participa la expoziție sunt rugați a se conforma întocmai prezentului Ordin, pentru ca expoziția să fie cât se poate de reușită.

Nr. 3013 | 1937. Pentru anul viitor, comitetul școlar județean voiește, să dea o mai mare atenție lucrărilor practice, pentru care scop va înființa și în anul viitor mai multe centre de lucru manual și va interveni și la On. Ministerul Educației Naționale pentru înființare de posturi în acest scop, având deja și asigurarea D-lui Ministru, că pentru viitor ne va da mai multe posturi de măestri și măestre aici la granița de vest.

Pentru a putea face din timp o bună repartizare a acestor posturi de măestri și maestre și pentru a putea asigura o cât mai bună funcționare a lor, se pune în vedere D-lor directori de școli, ca îndată după terminarea recensământului și a situației de finea anului școlar, între 25—30 Iunie 1937 să se întrunească în grupuri pe școli și să cerceteze situația și numărul obligațiilor pe sexe din clasele supraprimare.

Se vor alege ca centre școlile cari se află mai în centrul altor comune, având distanțe mai mici (între 3—7 Km.) de școala în care se intenționează să se

înființeze centrul de lucru manual. Centrul să fie la școala unde gravitează mai ușor și bine populația.

Se va nuzui să se fixeze centre de lucru manual cât se poate pentru fete, iar pentru băieți numai acolo unde sunt cel puțin 4 buc. țesghele și cu unelele necesare, sau unde directorii de școli își i-au angajamentul, că vor înzestra la timp acestea centre cu unelele necesare.

La un centru să se repartizeze între 80—120 elevi sau eleve de cursul supraprimar.

Astfel se va întocmi un tablou de directorii de școli dintr'un grup de comune, care tablou va conținea comunele ce se repartizează pentru centrul de lucru manual. În tablou se va menționa pe clase numărul obligaților din cursul supraprimar ce vor participa la centrul de lucru manual pentru băieți sau fete după cum va fi cazul.

Acest tablou va fi semnat de toți directorii de școli din respectivul grup de comune.

De frecventarea regulată a centrului de lucru manual pentru băieți sau fete, vor rămânca răspunzători directorii școlilor respective.

Deasemenea se vor îngriji directorii de școli, să aibă centrul local potrivit (prin închiriere sau cum vor afla de bine) și cu toate cele necesare; iar Comitetul Școlar Județean va da centrelor numai subvenții pentru materialul necesar la lucrarea obiectelor, astfel ca în acestea centre să se poată realiza cât mai mult.

Pe lângă aceasta Com. Școl. Jud. se va îngriji și va da leafa maestrilor și maestrelor.

În conformitate cu dispozițiunile acestui ordin se vor înființa centre de lucru manual pentru anul școlar viitor.

Tablourile ce se vor stabili despre acestea centre, se vor înainta Com. Școl. Jud. cel târziu până la 5 Iulie 1937, pentruca să fie timp necesar pentru luarea măsurilor cuvenite la înființarea acestor centre și a asigura funcționarea lor între condițiunile cele mai bune și chiar deodată cu începerăa anului școlar.

ni se plâng, că d-nii directori nu le repartizează nimic din sesiunile învățărești, pe motivul că fiind suplinitori, nu au dreptul la pământ.

Din sesiunile învățărești le compete și învățătorilor suplinitori după anii ce-i au ca suplinitori în învățământ. Iar dacă careva e în primul an în învățământ, se ia în considerare 1 an de serviciu.

Celor detașați le compete din sesiunea școlii la care sunt detașați.

Nu le compete din sesiunea învățărească numai acelor suplinitori, cari suplinesc pe învățătorii care se află în concediu de boală.

Nr. 3015 | 1937. Zilnic ni se fac plângeri, că unii dintre d-nii învățători folosesc sesiunile învățărești, cu toate că n'au drept la ele, deoarece au a lor propriu, în arendă sau în folosință mai mult ca 20 jug.

În cazurile când se va dovedi, că se fac abateri dela dispozițiile legii în această privință, după contravenienți se va încasa arenda comercială și se va pedepsi pentru abateri dela dispozițiile legii.

Nr. 3016 | 1937. Mulți dintre d-nii învățători nu achită arenzile după sesiunile inv., iar competențele cercurilor culturale, precum și alte competențe și le ridică regulat dela comitete, fără a avea în vedere, că și dânșii datorează comitetelor.

Pentru a nu se mai întâmpla astfel de lucruri, se pune în vedere d-ilor învățători, că pe acest exercițiu arenzile după sesiunile învățărești se vor achita vărsându-se Com. Școlar Județean, cel târziu până la 30 Iunie 1937, sau făcându-se o decontare în acest senz prin Com. școl. jud.

Tot deasemenea se va proceda și cu arenzile restante, din exercițiile expirate.

De executare sunt personal răspunzători d-nii directori, cari până la 30 Iunie 1937 ne vor raporta, că s'au conformat acestui ordin.

Nr. 5739 | 1936. Se recomandă pentru cumpărarea tuturor Comitetelor școlare romanul istoric „Leul dela Sisești” al d-ului Tiron Albani. Prețul unui exemplar a 60 Lei și se poate comanda dela autor.

Nr. 3032 | 1937. Se pune în vedere tuturor Comitetelor școlare și d-ilor directori de școli, că sub nici un motiv nu se mai aprobă ca sumele pentru susținerea școlilor să se ridice direct dela primărie, ci numai prin comitetul școlar județean.

Dacă careva dintre școli are necesitatea de unele sume prin cari s'ar face unele descărcări prin chitanțe reciproce, se va cere comitetului școlar județean să aprobe decontarea și numai după aceea se vor putea face formalitățile de contabilitate în registrele comitetului rural.

În acest caz cu ocaziunea când se va comunica aprobarea din partea comitetului școlar județean, se va trimite comitetului școlar respectiv o ordonanță despre această sumă, care ordonanță după semnare și prevederea ei cu chitanță din registrul chitanțier, se va retrimite comitetului școlar județean, în schimbul căreia comitetul școlar județean îi va trimite recepisa dela Administrația Financiară, în baza căreia se va putea numai să ridice dela primărie sumele ce ni s'au cerut. Dela această procedură nu se va tolera nici o abatere.

Față de cei ce nu se vor conforma, se vor aplica sancțiunile convenite iar pentru suma ridicată direct va fi dat în debit pentru a se reține din leafa învățătorului director.

Nr. 3033 | 937. În repetate rânduri s'a pus în vedere tuturor d-ilor directori de școli ca procesele verbale, după hotărârile comitetelor să ni se înainteze în dublu exemplar. Mulți dintre directorii de școli nu se conformează acestui ordin și ne trimit numai câte o copie de pe procesul verbal.

În viitor, întrucât nu ni se vor trimite copiile în două exemplare, nu se vor aproba hotărârile aduse, iar directorii respectivi vor fi aspru sancționați.

Se pune în vedere d-ilor directori ca și copiile proceselor verbale să le înscrie în forma și modul cum sunt induse în procesele verbale, fără a fi copiate continuativ.

Nr. 3034 | 937. A apărut nr. 1—3 din revista

„Foaia Școlară“ care conține fotografiile obiectelor premiate la expoziția de lucru manual dela finea anului școlar 1935 | 36.

În acest exemplar din „Foaia Școlară“ sunt trecuți toți acei cari au muncit pe acest teren.

Avându-se în vedere faptul că învățătorii a căror școli au fost premiate, au lipsă de o astfel de dovadă pentru a o avea la dosarul înaintărilor, își poate procura un exemplar din acest număr al Foi Școlare pentru suma de 40 lei, care sumă se va vărsa percepției sau administrației financiare sub titlul: „Comitetului școlar județean pentru revista Foaia școlară dela N. N.“.

În baza acestei recepse, va putea primi exemplarul ce-l solicită din acest număr al Foi școlare.

Nr. 3035 | 937. Mulți dintre învățătorii directori ne urgitează răspunsuri la unele rapoarte ce ni le-au înaintat, fără a ni se arăta în aceste rapoarte cu ce număr a fost înaintat raportul la care așteaptă răspuns.

Din nou se pune în vedere d-ilor directori că orice rapoarte prin cari urgitează un răspuns la alt raport anterior, să ne menționeze în raportul de urgitare și numărul raportului cu care s'a înaintat.

Rapoartele cari nu se vor face în această formă, nu vor fi luate în considerare și fără răspuns vor fi puse la dosar.

Nr. 3036 | 937. Mulți dintre d-nii directori vin personal pela comitetul școlar județean și ne cer verbal să facem diferite intervenții în favorul școalelor, fără a ne aduce un raport în scris.

Orice cerere sau intervenție ce ni se cere să facem să ni se facă prin raport scris, la caz contrar nu se vor lua în considerare cele cerute verbal.

Nr. 3037 | 937. În bugetele multor comune au fost luate în anii expirați diferite sume pentru construcțiile școlare.

Acolo unde este cazul că sumele prevăzute pentru construcții ar fi îndeajuns ca din ele edificiul să se poată pune sub acoperământ, să se recurgă la toate

mijloacele ca în cel mai scurt timp să se înceapă la strângerea materialului necesar și după aceea la începerea construcțiilor, astfel ca până în toamnă să fie puse sub acoperământ.

Unde primăriile își iau sarcina să conducă aceste construcții școlare, le vor conduce ele, iar în caz contrar, acțiunea de construcție să se înceapă de comitele școlare sau de comitetele de construcție.

D-nii directori vor urgita atât în scris cât și verbal primăriile ca să înceapă de urgență lucrările pentru nouile construcții școlare.

Despre începutul lucrărilor și despre mersul lor ni se va raporta săptămânal.

Orice impedimente sau neînceperea lucrărilor, deasemenea ni se va raporta.

Comitetul școlar județean dispune de dinamită și cartușe pentru exploatarea pietrei necesare, iar cei ce au lipsă de ea ne vor cere prin raport, în care se va arăta câți m³ de piatră vor să exploateze. Dinamita se va expedia la locul exploatării prin Serviciul Tehnic al județului Bihor la cantonierii de drumuri în raza cărora se va face exploatarea.

Nicio construcție școlară nu se va putea începe până ce nu vor avea planuri și devize aprobate de către comitetul școlar județean.

Abaterile ni se vor semnala de către d-nii directori.

Nr. 3038 | 937. În repetate rânduri s'a pus în vedere d-ilor directori ca să încheie gestiunile anilor 1934 | 35, 1935 | 36 și 1936 | 37. Aceste gestiuni încheiate conform modelului formular din Foaia școlară, ni se vor înainta cu posibilă urgență.

Deasemenea să ni se înainteze și gestiunile mai vechi cari încă nu ni s'au înaintat.

Nr. 3039 | 937. Cu ordinul nr. 6337 | 936 s'au trimis toate imprimatele necesare pentru reînnoirea unor membri sau unui membru în comitetul școlar al fiecărei școli.

Cu acest ordin sau dat și instrucțiunile necesare.

N'au fost aprobate alegerile de reînnoire a membrilor în comitet dela școlile din comunele: Bulz, Că-

lătea, Delani, Drăgoteni, Udiș, Lelești, Șebiş, Șumcuiuș-Beiuș, Mărauș, Siad, Tălmăciu, Forosig, Gruilung, Vintere, Chieriu, Paleu, Dijir, Cenalos, Almaș, Sălard, Ciuhoiu, Sălard grădină, Brusturi, Tetchea, Chesa, Băleni, Dumbrăvani, Ghighișeni, Hârzești, Măgura.

Deasemenca n'au fost aprobate mai multe reînnoiri de membri, deoarece nu s'au conformat ordinelor noastre, cu foatecă și imprimătele cu instrucțiunile necesare li s'au trimis.

Cu toate acestea nici până azi n'au făcut reînnoirea acestor membri directorii dela școlile din comunele: Beznea, Cornișel, Groși, Peștiș, Vadul Carol II grădină, Valea Mare de Criș, Beiușele, Căbești, Coșdeni, Curățele, Drăgănești, Dumbrăvița de Codru, Ferice, Petrani, Prisaca, Săud, Sănmartin de Beiuș, Săliște Pomezău, Țigăneștii de Beiuș, Urviș de Beiuș, Târcaia, Târcaia Grădină, Tărcăița, Bochia, Clif, Craiova, Sușag, Calca Mare, Ceișoara, Cotigletiu, Drăgești, Tășad, Vărășeni, Apateu, Fughiu, Haieu, Seleuș, Balc, Chișlaz, Dornăsoara, Făncica, Petreu, Popești, Săldăbagiu de Barcău, Satul Barbă, Ciocăia grădină, Cetariu, Chiuag, Șușturogiu, Tăutelec, Bicăciu, Boiu, Gepiu, Tulca băieți, Păulești, Săholciu, Tileagd, Țigăneștii de Criș, Gurbediu, Sîtitelec, Suplacul de Tîncă, Briheni, Gurani, Petrieni, Sârbești.

Din acet număr mare de comitete se constată că o mare parte a directorilor de școli nu-și îndeplinesc obligațiunile, prin ceia ce ne răpesc timpul.

Pentru reînnoirea de membri în comitetele înșirate mai sus, se fixează un nou termen pe ziua de 15 August 1937, iar în caz că la aceasă dată nu s'ar întruni numărul cerut, adunarea se va ținea în ziua de 22 August a. c.

La reînnoirea acestor membri se va conforma în tocmăi ordinului nostru anterior cu Nr. de mai sus și toate scriptele de alegere vor fi făcute conform imprimatelor model ce s'au trimis în acest scop.

Acei ce nu au aceste imprimăte le pot comanda dela comitetul școlar județean pe lângă achitarea costului lor în sumă de 50 lei, care sumă se va vărsa

la percepție sau administrația financiară în contul imprimatelor.

Această sumă nu se va putea ridica dela comitetele școlare respective ci va fi plătită de către d. nii directori neglijenți de executarea și conformarea ordinelor noastre cu referire la aceste reînnoiri.

Față de cei ce nu se vor conforma, și nu vor face aceste reînnoiri, în conformitate cu prezentul ordin și în conformitate cu instrucțiunile ce s'au trimis, se vor aplica cele mai severe sancțiuni, și nu li se va da leafa de pe luna August până ce nu vor justifica conformarea la acest ordin.

Oradea, la 19 Mai 1937.

Președinte,
I. MANGRA

Secretar,
A. Sorescu

BULETINUL OFICIAL**AL REVIZORATULUI ȘCOLAR ORADEA**

Ordinile din acest Buletin, vor fi înregistrate de fiecare director, directoare de stat și confesional, comunicate tuturor colegilor de la școala respectivă și rezolvite întocmai

Nr. 1144 | 937. În baza ordinului On. Ministerului Educației Naționale. Nr. 44719 | 937. Vă facem cunoscut, că toți învățătorii cu drepturi până la 1929, au fost încadrați. Alte încadrări nu se mai fac. În consecință toți învățătorii se vor supune examenelor prevăzute de lege.

Nr. 1047 | 937. Pentru o rațională aplicare a dispozițiilor legii privitoare la amenzi școlare, d-nii inv. dir. sunt rugați să se conformeze întru totul dispozițiilor legii. Atragem pentru ultima dată atențiunea pentru ca în viitor să nu se mai repete cazuri când învățătorii au aplicat amenzi fără respectarea dispozițiilor legii.

Nr. 1323 | 937. Pentru investigațiile privitoare la producția agricolă, prețurile produselor agricole și alte probleme similare, Institutul Central de Statistică a hotărât să-și formeze un cadru de informatori onorifici. Pentru realizarea acestui cadru se pot înscrie și învățătorii de preferință agricultori, indiferent de suprafața ce o cultivă și de ramura de producție agricolă: cerealieră, horticolă, viticolă etc. Fiecare informator va specifica numele, adresa, întinderea cultivată, ocupația principală, problemele statistice agricole unde poate fi folosit ca informator producției agricole, cerealieră, horticolă-viticolă culturi speciale producția animală etc. Toată corespondența se va face pe imprima-

tele Institutului Central de Statistică, scutite de franco. Informatorii vor primi în mod gratuit unele din publicațiuni ale Institutului de Statistică.

Nr. 1197 | 937. Constatându-se că unii elevi atât în timpul cursului cât și al vacanțelor au purtări care lasă mult de dorit, d-nii directori sunt rugați să-i raporteze școlilor secundare unde acești elevii urmează cursurile. Faptele pentru cari ei vor fi reclamați constau din: participarea elevilor la manifestări cu caracter politic, frecventarea cârciumilor, cafenelelor și a tuturilor localurilor și reuniunilor cu caracter obscen și imoral. Elevii cari fumează, elevii cari nu respectă bătrânii, elevii scandalagii, elevii cari nu poartă uniformă, cu număr și inițialele școalelor etc.

Serbările urmate totdeauna de baluri, cari se dau de către grupurile de elevi, să fie supravegheate pentruca programul să nu fie tendențios și cu producții obscene sau din acelea cari sunt contra moralei.

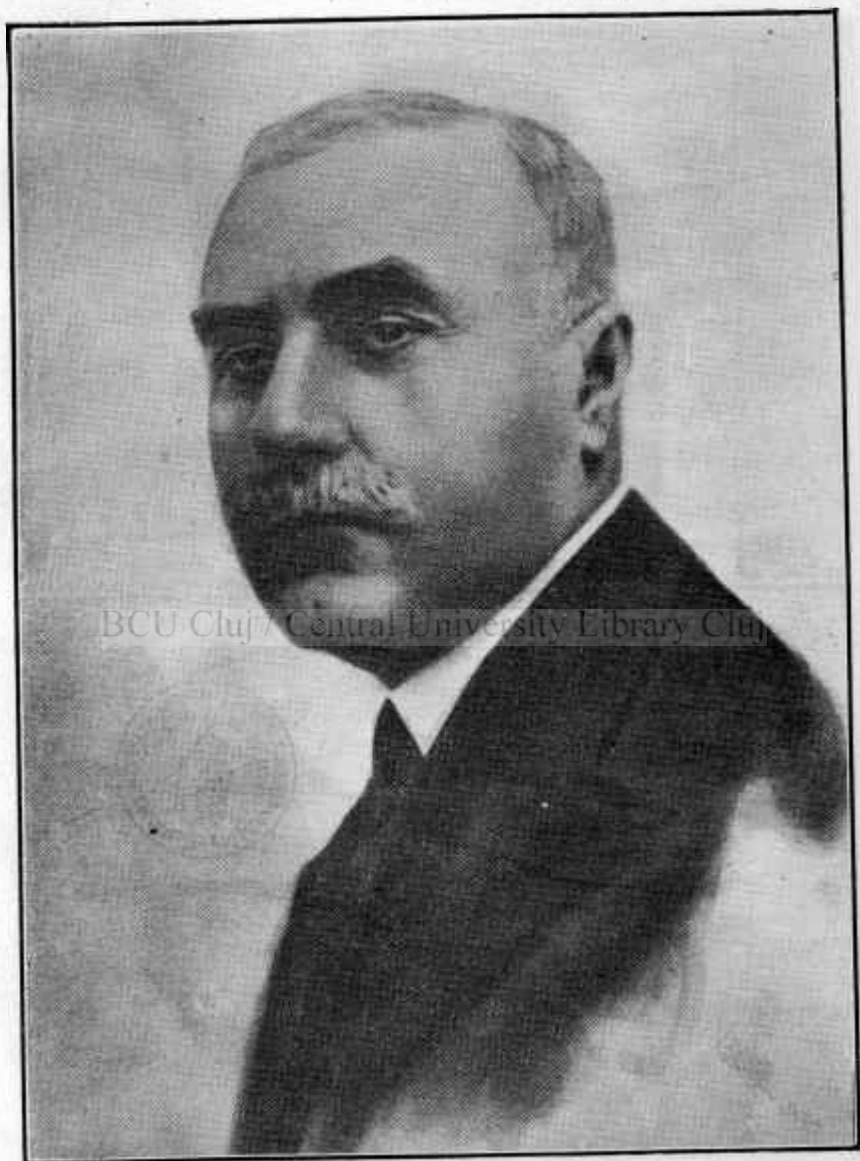
Oradea, 19 Maiu 1937.

Revizor școlar:

A. Sorescu.

Seful serviciului:

Ilie Păun.

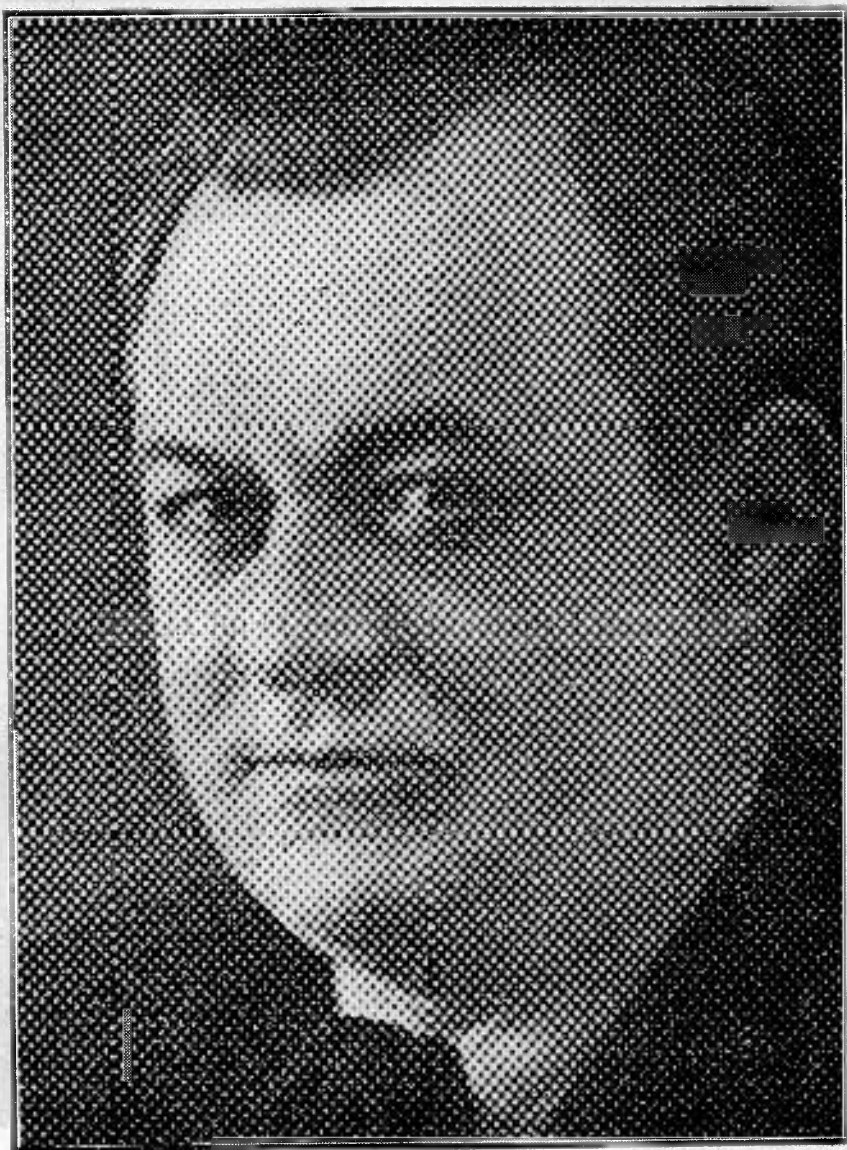
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dr. C. Angelescu
Ministrul Educației Naționale

D. V. Toni
președintele asociației generale a învățătorilor din România

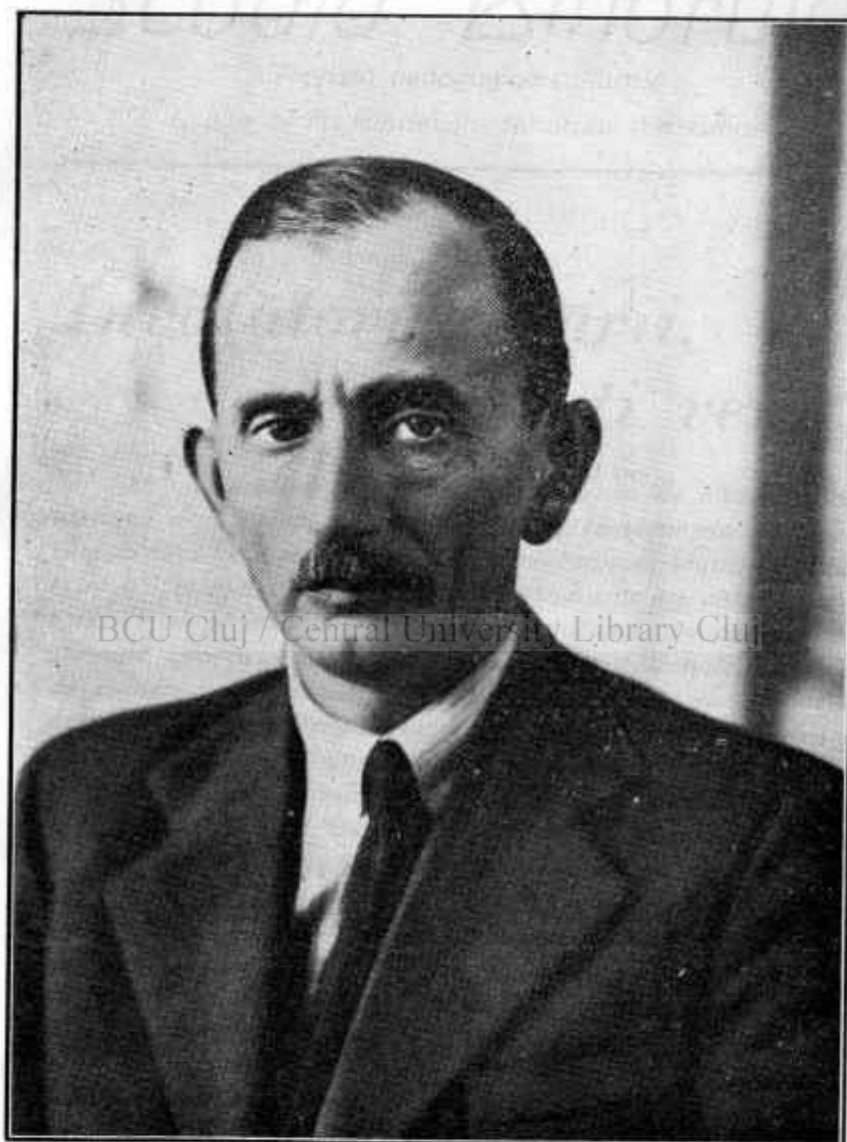

George Bota

Inspector general, șef al regiunii a II-a școlare

Scoala Bihorului

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Mangra

președ. asociației învățătorilor din Bihor și deputat

